ДАЬКЪАЛА ХИЛБА СИЙЛАХЬ-БОККХА ОКТЯБРЬ!

Массо а мехкий пролетареш, вІашагІкхета!

СЕРДАЛО

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГІАЛГІАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГІАЛГІАЙ АССР ЛАККХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

«СВЕТ» Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР

Газет арадуьл 1923 шера дена • [illegible], 7 ноябрь, 1978 шу. • № 133 (5053). • Мах 2 кепек.

Даькъала хийла Советски Союза ленински Коммунистически парти — Октябрьски революци коталонца чаккхъяккха дегаш ураоттадаьри вІаштІехьдаьккхари, советски общества кулгалдуи лостам телеи низ!

Яхийла партеи халкъеи сийлахь-йоккха йохаргІйоаца цхьоагІо!

КПСС ЦК ТІехьажамашкера.

ОКТЯБРА БАЙРАККХА КІАЛ

СИЙЛАХЬ-БОККХАЧА Октябра цІей — эгера дааргІа, эттара хоархІашегІа да цхьа вахар хьалдальча советски халкъа хинна да Іаш деррагача прогрессивни адамашта а. ХІара шу ше дола гаьнадоал вай керда зама йолалар деррагача дуненна дІахозийташ «Аврора» тІара йоккхий топаш къаьгача дена. Бахьда, из цІей массаза хул революци дагайохийташ, наьха дегаш гІоадонкхия, нарегІдаьннанчох денкхал дайташ, сийрда кхоане — коммунизм бахьан долаш хьинар кхо да ден творчески къахьега бозам оттийташ.

Октябра хІара шу цІей тайнара беггалонаш болаш да. Иштта да цун 61-гІа шу а. Кхы а чІоагІагІа къахьегаш политически хьинар айдеш болаш, КПСС XXV съезда исторически решенеш, иттлагІа пятилетка заданеш кхоачашъеш, кхы а чІоагІагІа Коммунистически партена гонахьа, цун Центральни Комитета гонахьа кхотабенна болаш ваьгьабальхиаб [illegible] цІейна.

Берригача советски наха а санна кхоачта наргІдаьннанчох доккхал деш рапорташ тохаш ба тахан Нохч-ГІалгІайчен промышленни предприятей болхлой, юрта боахаме къахьегаш барам.

СССР керда Конституце шу дизаран Сийлахьбоккхача Октябра 61 шу дизаран баха на-боагІара пакхъабахара шерра социалистически яхь а йоаржаль къахьегаш хиннача республика промышленни предприятей болхлоша, инженерно-технически болхлоша укх шера итт бетта продукци наьхала яхкаряк наделей дукхагІдола тайнаш хьадарен илан хиная хьалха кхоачашъяьй. Планаш согІа дальккхад иттеш эзараш тоннаш мехкдаьтта, миллионаш кубически метраш газ; ерахийцар дукха мехкдаьтта-химически продукташ, херх хьекха хьу, трикотаж, кога гІирс, кхачан промышленноста продукташ, хьалба машинаш, оборудовани, электроэнерги.

Республика промышленносто тІехкхоачашъяьй къахьегама-овсарле лакхьяра итт бетта задани.

Яхье хьалхалаттарашта юкъе я «Грознефть», «СевКавнефтепереработка», «Оргтехника» яхача производственни объединеней, «Красный молот», «Пищемаш», «Электроинструмент» яхача заводий, гІишлой индустре Аргунски комбината, кхыча предприятей коллективаш.

Дукха ха йоацаш КПСС Нохч-ГІалгІай обкома бюрос республика Министрий Советос могадаьд пятилетка кхаь шера програма хавал хьалха кхоачашъе, пятилетка диъьагІча шера тохаме болх бергболаш чІоагІа лард йолла лаьрхІа «Грознефть» объединене ГІ. Ахриева цІерагІча «Электроинструмент» яхача заводен коллективаша дІадоладаь гІуллакх. Из инициатива республика массе а моттигашка хьалладьддий. Шоай заданешна кхы цІаьхха а хьожаш, къахьегама овсарле лакхьяра йола керда торонаш лохаш, КПСС ЦК Генеральни секретара, СССР Лакхехьарча Совета Президиума Председатела новкъоста Л. И. Брежнева Баку торжествашйолаш Къилбаседа Кавказа автономни республикий кулгалхоаца Грозне къамаьл деши могадаьрашка а сиццча рекомендацешка а хьежжа керда декхараш белгалдаьд промышленни предприятей, транспорта, гІишлоний коллективашка.

Керттердар да хьалхашка оттадаь декхараш кхоачашдара мел йолча торонех пайда эцар, социалистически яхь шерагІа йоаржа а еш хІара болхлочо, инженерно-технически болхлочо, гІулакхерча сиго цу гІулакха доаттІаш дола дакъа юкъехьоргдолаш болх вІаштІехьбаккхар.

Доккхийча толамашца дезача цІейга ваьгьабальхиаб республика юрта боахама къахьегамхой. Дукхача боахамаша, бригадаша, фермаша, хавал хьалха кхоачашъяьй лаьттанцара йоаленц хьайбай продукташ яхара а уж качахьалихенга йохкара а планаш, кхоачашдаьд. тІалийца декхараш. Къаьстта лакха хьокхамаш долаш къахьийгад цу дакъе Грозненски, Гудермесски, Малгобекски, Наурски, Надтеречни районий кхаш лелахараша. Хьайбай продукташ дукхагІа къахарех а качахьалихенга ехкарех а я Грозненски, Шелковской, Урус-Мартановски, Ачхой-Мартановски, Надтеречни, Веденски районаш.

Уж толамаш даха вІаштІехьдаьнивад партийни, профсоюзни, комсомольски организацеша кхаллара балхаш лоацдача хана чакхдахара, хьайбай продуктивность лакхъяра йолаш йолча торонех пайда эца къахьегамхой оарцагІбахар бахьан долаш, моральни материальни стимулаш юкъе а кхувлаш шерра социалистически яхь йоаржаяр бахьан долаш, промышленни предприятей, организацей, учреждений болхлоша церга хьинаре новкъостал дар бахьан долаш.

Къахьегама хьинар айдаь, хьалхашка латта декхараш бехктоахаме хилар кхетадеш, моащара дикагІулакхаш гойташ болх беш хиниаб бІаьш механизатораш, звеньевойш, хьайбаш леладераш.

Вай коммунистически идей цхьанна хІанз юкътохаргбоаца низ севах латт хьача, аз латт вайна карагІдувла гІулакхаш Іаламате доккхий хинарах, вай халкъий доттагІал юокхаз санна чІоагІа хиларх. Эзараш, эзараш наьхаш доаладе йиш я Нохч-ГІалгІайчен къахьегамхой турпалал, цар патриотически деналле гІулакхаш хьахьоккхаш. Сийлахь-боккхача Октябра идеяшта уж мутІахьа хилар, моаш сийрдача ирзана, дешарга, наргІатоага бодача наькъа тІа баьха Коммунистически парти, вай социалистически Даьхе боарам боацаш дукха езаш уж хилар хьагойташ. Царех хІаране дегчу латт тахан КПСС ЦК ТІахьежамашкара дешаш:

— ДАЬКЪАЛА ХИЙЛА ВАЙ СИЙЛАХЬ-ЙОККХА ДАЬХЕ — СОВЕТСКИ СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ РЕСПУБЛИКАЙ СОЮЗ!

— ДАЬКЪАЛА ХИЛДА ВАЙ СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ ДАЬХЕН ДЕРРИГАЧА ХАЛКЪИЙ НАРОДНОСТИЙ ВЕЖАРАШХА ДОЛА ДОТТАГІАЛИ ЛОРЗАГІА ЯРГІЙОАЦА ЦХЬОАГІОИ!

Художника А. Лемещенко «Сийле хийла Сийлахь-боккхача Октябрай» яха плакат. «Плакат» яха издательство.

ТАСС фотохроника.

Хьамзат ОСМИЕВ

ОКТЯБРЕ ХИННА РЕВОЛЮЦИ ЯР...

Ше лаьтта лаьцача
Хьалхарча дийнаь дола
Кхы Зала болабр.
Адамий дегашкахь
Доккха цІей оттадеш.
Гуйренах бІаьсти яьр
Октябре хинна Революци яр.

Вай баьччо Ленина
Хьалхарча буссе а
Котолар кхайладаьр.
Лаьттара вІа-бух ло.
Дукха беркат доалаш
ДІахо шай болар дохр
Октябре хинна Революци яр.

Эзараш шераш кахь
Толаш дІрагІоргбола
Нийса някъ болабаьр,
Хьинала къахьегаш
Шоай белхах бахарий
Наз, денал вебадаьр
Октябре хинна Революци яр.

Дукъ-Іазап лаьнарий
Йийхача мохаценех
Буржоаш лоадаьр,
Іаьржа, кІай ца хержаш,
Адамашта юкъе
Тоай-машар кхийкабалр
Октябре хинна Революци яр.

КРЕМЛЕ ХИННА ТОРЖЕСТВЕННИ ЗАСЕДАНИ

Кхоачашьяна цаІ шера Сийлахь-боккхача Октябра байракха кІал бІубенна гІа болхаш хьабоагІа Советий Мохк. Советски халкъ цу сийлахьча шера накъаденад коммунизмага бодача новкъа керда коталонаш йоахаш.

1978 шера заданеши бІарчча пятилеткен толаме кхоачашъяра яхье а баьнна городех юртех къахьегамхоша халкъа боахам дІахо дегІабоалабелга, эффективности балха дикали лакхъелга Іалашдаьд. Коммунистийн берригача советски наьхен дегаш айду КПСС XXV съезда, парте ЦК Пленумий решенеша, новкъоста Л. И. Брежнева балхаша.

Дерригача дунен тІа чІоагІагІа айденнад Коммунистически партен Советски правительстван ленински арахьарча политика сий. Машаран дунен халкъашта юкъе цхьана гІулакхаш леладараи тІехьа, халкъаш наргІатеи шоай доІамех хилара тІехьа дІайо къовсам лоттабера йола вай програма. дерагІа кхоачашъеш латт. Октябра даьхенна — машарен прогресси байракх леллечоа — бІаргьеташ я вайца цхьана из сийлен да белгалдоакхаш йола еррига прогрессивни адамле.

4 ноябре Москве, съездий Кремлевски Дворецe, гулбелар парте ветеранаш, производстве хьалхалаттараши новатораш, Іилман культуран деятелаш, министерствайи ведомствайи кулгалхой, Советски Эскарен ТІема-Форда Флотен бІухой, Подмосковьерча къахьегамхой вакилаш. Укхаза хилар Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революце 61 шу дизара хетаць къахьегамхой депутатий Московски Советен КПСС городской комитетен торжественни заседани.

ЧІоагІа тІоараш а тохаш, ура а гІайтта тІайцар заседанед дакъа лоацаш хьинареша новкъостий Л. И. Брежнева, Ю. В. Андропова, В. В. Гришина, А. А. Громыко, А. П. Кириленко, А. Н. Косыгина, К. Т. Мазурова, А. Я. Пельше, М. А. Суслова, Д. Ф. Устинова, П. Н. Демичева, В. В. Кузнецова, Б. Н. Пономарева, М. С. Соломенцева, К. У. Черненко, Н. В. Капитонова, В. И. Долгих, М. В. Зимянина, Я. П. Рябова, К. В. Русакова.

Президиуме иштта ба — Вьетнама Компарте ЦК Генеральни секретарь Ле Зуан, КПВ ЦК Политбюро член, СРВ правительства премьер-министр Фам Ван Донг, Бразильски компарте ЦК Генеральни секретарь Луис Карлос Престес, Гондураса Компарте ЦК Генеральни секретарь Дионисио Рамос Бехерано, Иракски компарте ЦК Хьалхара секретарь Азиз Мухаммед, Парагвайски Компарте ЦК Хьалхара секретарь Антонио Майдана, Уругвая Компарте ЦК Хьалхара секретарь Родней Арисменди, Шри Ланка Компарте ЦК Генеральни секретарь Питер Кейнеман, Зимбабве Патриотически фронта кулгалхо африкански халкъа Союза Президент Джошуа Нкомо.

Зале ба дукха доаззол арахьара хьаьший, кхыча мехкашкара дипломаташ.

Торжественни заседани хьайийллар Моссовета исполкома председатела В. Ф. Промыслова.

Безаме тІайийцар заседане дакъа лоацараша «Октябра сийлахь-йоккхача идей творчески низ» яха доклад яь КПСС ЦК Политбюро член, СССР Министрий Совета Председатель А. Н. Косыгин.

(ТАСС).

(Новкъоста А. Н. Косыгина докладо кеппатохаргья газета тІайоагІача номер тІа).

Грозне хинна торжественни заседани

Республиканский драматически театра кердача здане хилар Сийлахь-боккхача Октябрьски социалистически революце 61 шу дизара хетаць Грознен партийни, советски, общественни организацеи, къахьегамхой викалаццеи Грознийски гарнизона бІухошцеи цхьана яь торжественни заседани.

Заседане дакъа лоацаш хиннараш чІоагІа тІоараш а тохаш сийлен президиум хержар КПСС Центральни Комитета Генеральни секретарь, СССР Лакххехьарча Совета Президиума Председатель новкъост Л. И. Брежнев нерте латта КПСС ЦК Политбюро.

Сийлахь-боккхача Октябра 61 шу дизара хьакъехьа доклад йир парте обкома бюро члена, республика Министрий Совета председатела хьалхарча заместитела С. И. Кожуховски.

КПСС Нохч-ГІалгІай обкома хьалхарча секретара Грознен къахьегамхоашта дІаелар кхоачашъярах хьожаль парте обкома, республика Министрий Совета, облсовпрофа, ВЛКСМ обкома карара карате ЦІе байрах.

Торжественни заседане дакъа лоацараша М. Ю. Лермонтова цІерагІча театро «КІоарга разведка» яха спектакль оттайир.

Иштта торжественни заседанеш хилар республика кхыча городашкеи районашкеи а.

ССР ОБОРОНА МИНИСТРА ПРИКАЗ

1978 ш. 7 ноябрь № 275. г. Москва.

Новкъостий салтий, матросаши, сержантеши старшинаши!

Новкъостий прапорщикаши мичманаши!

Новкъостий эпсараш, инаралаши адмиралаши!

Новкъостий советски Гераздарча Низий ветеранаш!

Тахан советски халкъо цун бІухошеи, социалистически содружества мехкий къахьегамхоша, ерригача прогрессивни адамало торжественно дезду Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революце 61 шу дизар.

Сийлахь-боккхача Октябра цІей вай мехко дезду КПСС XXV съезда решенеш, иттлагІча пятилетка кхоалагІча шера заданеш толаме кхоачашъяра оарцагІбаьннача советски наьха общественно-политически хьинар айденначеи цар чІоагІа къахьегачеи хьале. ТІа-тІа дикагІа Іелашду советски халкъа материальни духовни хьашташ. Кхы а чІоагІъенний советски общества идейно-политически цхьоагІо.

Советски Союзо вежарашка долча социализма мехкашца цхьана лерргІеи тІагІерттан чакхйоах машаре цхьана дахара, машар чІоагІбарен халкъий кхерамзле лораярен ленински политика. Советски наха, Советий Мехка Гераздарча Низий бІухоша дег тІара къоабалбу дунен халкъашта юкъера кхохкам кІаьдбеита дІахо кІоаргдара, машар, социальни прогресс, халкъий нортамукъале Іалашъяра тІаберзабаь КПСС Центральни Комитето, ЦК Политбюрос, КПСС ЦК Генеральни секретара, СССР Лакхехьарча Совета Президиума Председатела новкъоста Л. И. Брежнева кІаьд ца луш а бериаче а беш бола болх.

Цхьабакъда, дунен аренe позитивни процессаш дегІаьхара лоашта е могаш йола духьале ю империализма реакционни низаша. Низаш дІа-юха ийсдалара дунен тІа хьахинна соотношени теркал а ца еш цар сихду герзаш Іоадела, «шийлача тІема» хурдий лийнача политикага адамле хьа йита гІерт.

Цу хьале Коммунистически партен Советски правительствон де мел лаьар ду мехкан оборона чІоагІъяра, советски наьха фелали вай Гераздарча Низий тІема кийчон лакхъяра даим йоакхо ю.

Коммунистически партенен социалистически Даьхенен боарам боацаш мутІахьа болча советски бІухоша тІатеІІа лакхъю шоай политически тІемен онанеш, герзи тІема техникеи толаме караерзаю. Вежарашка долча социалистически мехкий эскарашца цхьана цар дІахо йодача хана а фе лорадерга социализмага исторически кхаргІдоалараш.

Новкъостий Эскарен Флотен бІухой! СССР Гераздарча Низий ветеранаш!

Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революце 61 шу дизар даькъала дуьц аз! Эскарен Флотен бІухошка тІемен политически кийчо ела, бІухой гоаьал эрга-йоахаш тоаеча, дисциплина чІоагІъеча, фелали тІема кийчон лакхъеча керда толамаш дахар лов соьга.

Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революце 61 шу дизара сийна аз [illegible]:

Тахан, 7 ноябре, моттигерча хана 20 сахьт дальча вай Даьхен столице — турпала-городе Москве, союзни республикий столицашка, турпала-городашка Ленинграде, Волгограде, Севастополе, Одессе, Новороссийске, Керче, Туле, турпала-крепосте Бресте тІаьхь иттаза йоаьхха топ кхоссаш салют яла.

Даькъала хилда Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революце 61-гІа шу!

Даькъала хилда турпала советски халкъи цун денал дола Гераздарча Низаши!

Сийле хийла Советски Союза Коммунистически парте — вай ерригача коталонаш яхара дегаш ураюттадечоаи вІаштІехьдоалачоаи!

СССР оборона министр Советски Союза маршал Д. УСТИНОВ.

ВАЙ ВОШАЛ ДОХАРГДАЦ!

Деза новкъостий, Нохч-ГІалгІай АССР берригача коммунисташ а къахьегамхой а даькъала буиц оаха Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революце 61 шу дизарца. Дунен истори укх сийлахь-доккхача дийнахьа Комаромски облеста коммунистийти къахьегамхоший коммунизм хьалъеча оаш дІахо а тодешши дихар доа. Даькъала а хилда тоа а лудда СССР-еи Венгерски Халкъа Республикеи, Комаромски облестеи Нохч-ГІалгІайчеи халкъашта юкъера доттагІал.

ВСРП Комаромски областной Комитет.
Комаромски областной совет.

ХЬОНА, ДАЬХЕ!

Октябра цІей дог гІоадаьнна дезду Нохч-ГІалгІай шурий промышленноста объединене къахьегамхоша. Валови продукци арахецара пятилетка хьалхарча кхаь шера план 29 октябре кхоачашъяьй цар. Маьлдаьтта дакхара кхаь шера план 12 июле, хьаьна нахчан кийчъяра пятилетка план 10 сентябре, къахьегама овсарле лакхъяра задани цхьоалагІча октябре, кочча хьалхехьа пайда бара кхаь шера план цхьоалагІча июле кхоачашъяьй объединене коллективо. Ер шу чакхдалалехьа кхаь шера планаш согІа цо арахецаргья кхо миллион соме маьха валови продукци, цу даькъа 4400 тонн хьаьна нахчан, 470 тонн маьлдаьтта, 6400 тонн мерзача шурий продукци.

Объединени предприятешта юкъе яьржача социалистически яхье хьалхара моттиг дихкхай Бакаев Бахи Яхурсамиччерте латтача Наурски маслосырзавода коллектив. Дерригача технико-экономически хьокхамий кхаь шера план кхоачашъярах рапорт делар цо укх шера 5 сентябре.

М. МАГОМАДОВ.
Шурий промышленноста объединене начальник.

•

Пятилетка кхоалагІча шера къаьстта дика къахьег «Старогрознефть» НГДУ мехкдаьттахоша. Мехкдаьтта дакхара итт бетта план 101,3 процент кхоачашъяьй цар. Продукци маьхала дакхара план тІехкхоачашъе а еш, заданел согІа цар ахьхала ьаккхий 372 эзар сома маьха товарни продукци. Къахьегама овсарле лакхъяра задани 100,9 процент кхоачаш а еш, из лакхъяре чотах даьккхар плана согІа мел дальхха мехкдаьтта. Шоай къахьегама толамаш цар хетаду Октябре дезача цІейна.

Т. МАЛЬХИНА, «Старогрознефть» НГДУ планови отдела инженер-экономист.

ПЯТИЛЕТКА КХОАЧАШЪЯЬРАШ

Малагlча къахьегама толамашца дезду Iа а шун коллективо а Октябра деза цlей?

Ж. Оздоев, Назрановски АТП водителийн бригадир:

— Доккхий социалистически декхараш тlаийцадар аз кулгалдеча бригадо пятилетка кхоалагlча шера. СССР керда Конституци тlаийца шу дузача денга кхачалехьа пятилетка хьалхарча кхаь шера план кхоачашъе дош деннадар цо. Шийн дешна да хилар бригада коллектив. Пассажираш дlачохуа бигара кхаь шера план 14 сентябре кхоачаш а яь, тlадоагlача шера чотах аз къахьегаш йола шин бутт гаргга ха я. Дlахо кхы а хьинар айдаь, шоаш доахаш дола толамаш тlа-тlа тоадеш къахьийгар бригадерча водителаша. Цудухьа тха вlаштlехьдаьлар пятилетка кхоалагlча шера план кхоачашъярах укх шера цхьоалагlча октябре рапорт дала. Цхьаккха а да белгалдаккхаза даргдоацаш. Бригадерча водителех цхьаккха тlехьавусаш хургвоацаш гlулакх де дош деннадар оаха. Из дош а дизза кхоачашдаьд. Иштта къахьегама толамашца дегаш айденна дезду оаха Сийлахь-боккхача Октябра 61 шу дизара цlей.

Бригадерча яхье баьннараштa юкъе шоай новкъостаьшта хьохам а телаш къахьегаш хиларда белгалбаьнна ба таксей водителаш Оздоев Вилал, Чапанов Амир, Албогачиев Мустафа, Мошхоев Йоакъаб, Верахоев Махьмуд, кхы дуккхабараш а.

— Аз айса а дика къахьегама совгlат кийчдаьд тахарча денна деная. Иттлагlча пятилетка задани шин шерен кхаь беттен кхоачаш а яь 23 октябре тlайоагlача пятилетка хьалхарча шера задани кхоачашъярах рапорт делар аз.

* * *

Д. Прохоров, СПЦ СМУ-10 шоалагlча участка монтажникий бригадир:

— Комсомольско-кагирхой бригада я аз кулгалдеш яр. Коммунистически къахьегама сийлен цlи лелаеча тха бригадерча монтажникаша социалистически декхараш тlаийцадар СССР керда Конституци тlаийца шу дузача денга кхачалехьа пхе шера план кхоачашъе, Ленински комсомола 60 шу дузача денга пятилетка кхоалагlча шера задани кхоачашъе. Ше денна дош тха бригадо гlулакхаца чlоагlдир. Укх шера воркlлагlча октябрга кхачалехьа оаха рапорт делар пхе шера задани кхоачашъярах. Укх шера план а кхоачашйир Ленински комсомола юбилейга, Октябра 61 шу дузача цlейга кхачалехьа. Хlанзлехьа пхе шера планал совгlа кхоачашдаьд дукха гlишлош балхаш.

Газет дешараштa хетадала тарлу миштa вlаштlехьдоал бригада иштта дика къахьегама толамаш даха. Цун бакъанаш дукха да. Кертердар да бригада монтажникаша хьинар кхоца деш къахьегаp, цар болх боагlача боаргlа вlаштlехьбаккхар. Балха ханех гlишлошъеча техниках бизза пайда ийбу оаха. Дукхагlйолча хана шин смснагlа, цхьайолча цесношка кхаь смснагlа болх бу бригадерча звенош. Бригадерча болхлоех цхьаккха а вац тlехьавусаш, пачхьалкхен плани тlайийца декхарашн кхоачашдара шийна тlалатта бехктоккхаш ца боалаш. Аккордно-премиальни системагlа болх беш я бригада. Шоашта ена нарад тlехкхоачашъярга хьежа луш йола преми дукхагlа хургйилар кхетаду бригадерча монтажникаша. Цудухьа тхоай низ кхоачар ду оаха доахаш дола хьожхамаш тlа-тlа дикагlа хилийтара. Цу даьгье тха ка а йола.

Ткъаь пхиь шу дизад аз гlишлошъеча къахьега. Дукхача шерашка хиннав лоархlаме гlишлош хьалъеча. Иштта со гlишлош хьалъеш хиннав Ташкенте, Дагестане моккъагча хана вежарашка дойча новкъосталца, вай республике дукхаза вlаштlара даь цlеношк хьалдеча. Дукхача шерашка хиннав лоархlаме гlишлош хьалъеча аз Iоалъача опыто а новкъостал ду сона бригада болх тlа-тlа тоабе.

ЯХЬ ДlАЙОЛЛАЯЬРАША ДУВЦ

ТХОАЙ ДЕША ДАЙ ДА ТХО

Дика традици я советски наьха — деррига [illegible] юкъара хlара цlей доккхийча къахьегама совгlатаца белгалдоаккхаш.

«Грознефть» объединене мехкдаьттахоша, «Хlара балха денна дикала Знак» яхача девизагlа шерра социалистически яхь а йоарйаь, хьалдаьцар СССР Конституце хьаллара шу дизара дикача хьожхамашца лийгъагlо аьнна город Москвах хьакхалаттача предприятеша кхайкаь патриотически кхайкамна.

Горячеводски УБР мехкдаьтта лохараша республикера берригa боккхой тlаьхьийлар — пятилетка кхаь шера задани керда Конституци тlаийца шу дузаш кхоачашъе.

Объединена коллективаl производственни толамаша тхо гlаддигад: кхаь шера задании хьалха кхоачашъяьй 10 предприяте, царна юкъе я Горячеводски Грозненски УБР-аш, Трубни инструментальни база, Октябрьски, Ташкалински, Малгобенски, Грозненски технологически транспорта управленаш. Пятилетка кхаь шера планаш ханал хьалха кхоачаш а яь, СССР керда Конституци тlаийца шу дузе ди тlакхоачаш пятилетка диъалагlча шера счет хьалйиллар 34 буруо деттача бригадо, царна юкъе — 1976—1977 шерашка мехкдаьтта промышленноста Министерстве дикагlа йолча Малгобенски УБР-ерча Г. Ш. Хантемировен Горячеводски УБР-ерча С. Ш. Лорсановен бригадаша; скважинашта капитальни ремонт еча 8 бригадо, царна юкъе — «Старогрознефть» НГДУ-рча Н. В. Гладиновен «Сунжанефть» НГДУ-рча М. П. Махнычевен бригадаша; скважинашта текущи ремонт еча 13 бригадо, царна юкъе «Старогрознефть» НГДУ-рча П. С. Селнышкина бригадой Карабулакски УБР-ерча Ю. Мовлаева вышкомонтажни бригадой.

Иттлагlча пятилетка кхоалагlча шера план ханал хьалха кхоачашъяр духьа лелаеча яхье массане а цхьатарра дакъа лацаро объединенега йиш хилийтай керттера декхар толаме кхоачашде — иттлагlча пятилетка кхаь шера мехкдаьтта промышлени заданеш алсамъяккхара плана ханал хьалха, 1978 шера 25 мае, кхоачашъе.

СССР кердача Конституце хьаллара шу дизара сийна тlаийца доаккхагlдола социалистически декхараш ханал хьалха кхоачашдаьд. Конституце ди хьатlаотташ планал совгlа даьккхар 60 тонн мехкдаьтта, 32 миллион кубометр газ, хlаьта цун чотах кхы тlа а маьхала яьккхай миллион совгlа сома маьха товарни продукци, планал совгlа 750 эзар сома маьха пайда баьб.

Ленина орден лелаеча объединене дукха заараш болча мехкдаьтта доахарий отрядо хьийгача къийн лакха мах баьб Даьхено. Кхарча шера масс а квартале коллективо бlуьбенна лелаю Ерригсоюзни социалистически яхьа итогаш баьхан долаш шийна ена мехкдаьтта промышленноста Министерства а мехкдаьттан газовни промышленноста болхлой профсоюза ЦК-а а дарера нарe тела цlе байрах.

Тхона карагlдаьннараш чlоагlа къоабалдаь тlаэцаро, Л. И. Брежнева даьча къамаьло, Баку хиннача торжествашкен хlаьта иштта Грозне Къилбаседа Кавказа автономни республикай кулгалхошца вlашагlкхийттачен цо еннача рекомендацешен къеьхамашех керда къахьегама толамаш дахара дегаш уреоттадаьд мехкдаьтта доахарий. Керда инициатива кхайкайр коллективо Сийлахь-боккхача Октябра 61 шу дизара аха ма-йоагlара накъаяхар а 1978 шу толаме чакхдаккхар а духьа шерра социалистически яхь йоарйаь. Тlаийцача доккхагlдолча декхарашна аьннад: шу чакхдалалехьа кхы тlа а планал совгlа 25 эзар тонн мехкдаьтта лургда. Сийлахь-боккхача Октябра 61 шу дузаш пятилетка кхаь шера валовой продукци яккхара план кхоачашъергьял, шу чакхдалалехьа кхы тlа а 19 миллион сома маьха продукци йоаккхаргья. Керда тlаийцача декхарий чотах октябре планал совгlа даьккхад 9 эзар тонн мехкдаьтта, 6 миллион кубометр газ, 2600 метр буруо техад.

Планаш толаме кхоачашъяра гlо ду мехкдаьтта даккхарен буруо тохарен технологи эрганъякха тоалра, керда техника юкъейоалаяра, производствени процессашта механизаци автоматизаци ера беча бlоикхача балхо.

Iалаьмате лакха давлени а йолаш тlоавашка газ чуйкхьта йолаьй укх шера. Из СССР-е эттара йоаккхагlа йолча мероприятеех цаl я лакха давлени йолча газаца тlоавашкара мехкдаьтта арадаккхара. Из хlанз чакхйоаккхаш латт «Октябрьнефть» НГДУ «Гойт-Корта» яхача моттиге. Даьча воархlамаца хьахьож, тlоанашкара арадоагlа мехкдаьтта 53 процент алсамдаргдолгеи кхы тlа а 10 миллион тонн совгlа мехкдаьтта доаккхаргдолгеи. Хьалхарча юкъ хlаьза а хьакхоих процесса эффективность: газ чухийцача лоаццача юкъагlа кlеж етта йоалаяр Гойт-Кертера № 12 йола скважин — цо лу мехкдаьтта 5-зза алсамдаьннад.

Чlоагlа дика пайда баьнаб промыслашка забойнта гонахьарча скважинай лонашта гидрофобни мехкдаьтта мисталий эмульсийца обработка ярах. Шера планагlа 11 скважино-операци а езача метте 10 бетта 20 обработка яьй.

Къаьстта уйла тlайохийт лаьттан тlоаваш доахадеча инструмента даьнье техникана кердагlа карагlдаьннараш юкъеяккхаьяра. «Грознефте» буруо детташ скважинаш йоахача хана пайда эц 1 АН, ЗАН яхача кердача серяех долча чlоагlа пайда луча шарошечни остаех. Цар йиш хулийт юкъера лаьрхlача 1,5—1,8-зза сихагlа буруо тоха. Иштта пайда эц доаладьча электрошарошечни болатах даьча остаех а. Цу остаьшца буруо деттарах хинна пайда — 446 эзар сом.

Иттлагlча пятилетка планаши заданеши толаме кхоачашъяра дикка гlо ду «Грознефта» изобретателийн рационализаторийн творчески балхо. 10 бетта 1,5 эзар совгlа рационализаторски предложени еннай цар, хlаьта уж чакхъяхарах 1 миллион совгlа сома экономически эффект хиннай.

Дукха заараш болча мехкдаьтта доахарий коллективо шийн деррига низаш, опыт, знанеш тlайохийтаргья КПСС XXV съезда исторически решенеша хьалхашка оттадаь декхараш толаме кхоачашдара.

Р. ХАЧАТУРОВ.
«Грознефть» объединене партком [illegible].

Дикагlчарца гlа нийсбеш

Ахриев Гlапура цlерагlча Назрановски «Электроинструмент» завода коллективах районе, ала а довгlаш, оаьл гаьнна дlахьалхашкахьа хьежаш я аьло. Белгтаьа, машинашъераша шоашта хьалхалкa оттадаь декхар хила а хул массаза а планагlа лерхlачул доиккхагlа. Республика предприятеша лелаеча социалистически яхье дукхача кхартлашка вlаштта хьалхера моттиг лелаеш хьайоагlа завод.

Тха продукци дика йоэаш я машиностроене, гlишлош хьалъеча, мелиораце, юрта боахаме, кхыча доакъошка. Тхоай декхараш партнераштa хьалхашка ханнахьа кхоачашде, тlехдина мара продукци ара ца хеца гlерт тхо. Оборудоване 80 процент шин смена йолча, 40 процент кхо смена йолча режиме болх беш я. Цу гlулакхаша йиш хилийтай моттигаш йолаш ярел шер ца еш электроинструмент хьаю низалаша 1,6-зза алсамдаха, мукъаьяннача моттигий цхьадолча даьнъе тlа керда техника хьае йолае, оборудоване сменноста коэффициент а лакха сапа лаккхьенай. Вай республикерчa кхыча предприятешкарчул лаккхагlа я тха из хlанз. Цунга хьежжа елсамдаьйнна финдаша юкъ хьалур а.

Сийлахь-боккхача Октябра 61 шу дизара сийна лелаьь хинна ударни къахьегама вахта сийленца чакхъяьккхай хlанз завода коллективо. Пятилетка хьайолаьча дlаьа контрольни цифреш совгlа 2,4 миллион сома маьха продукци кийчъяьй мехка халкъа боахамах доазол дехьа йохка яхьийтен. Цо Iалашдир пятилетко 3 [illegible] план 1-гlа ноябре тlакхоачаш кхоачашъе, хlаьта из декхарел дикка тlех хул.

Совнагlа арахийца ерригa продукци къахьегама оасарле лаккъярен производства чурча кхоачамех пайда эцарен чотах хьаьнь я.

Пятилетка 3 шера заданеш 1978 шера 7 октябре хьатlаотташ кхоачашйир бригадий, участкай, цехий 30 совгlа коллективо, 400 гаргача болхлочо. 12 саго рапорт делар 3,5 шера план кхоачашъярах. 1980 шера чотах болх беш ба шлифовщик О. Шадыжев, автоматчикаш А.-В. Колоев, Р. Гизатулин, В. Кузенов, хlаьта инструментальни цеха токара С.-М. Евлоева календара тlа 1980 шера декабрь бутт ба.

Белгалдаккхаза дартдац заводе болх беча вахах 60 процент совгlа бараш 30 шерал кlезигагlа да болаш хилар. Царех дуккагlчар комсомольско-магирхой бригадашка хьег кха. Болх дикагlа бу М. Муталиев, М. Дзармотоев, Б. Измайлов керте латтача комсомольско-магирхой бригадаша.

Тха предприяте болхлой къахьегаца хьинар цlаькха а ца айденнача тайпара айдир новкъост Л. И. Брежнев Къилбаседа Кавказа автономни республикай кулгалхошца вlашагlкхетарон цунца къамаьл хиларон. Дlахо чакхдоахаргдолча гlулакхашта бола хьехаи сакъа тlаийцар тха коллективо новкъ. Л. И. Брежнева даь доккхий хьехамашi маьхера униэнеш. Карарча шера декхарашка юха а хьежар хlара бригаде, участке, цехе.

Октябре бетта юкъе хиннача ерригача завода юкъарча митинге доккхагlдола социалистически декхараш тlаийцар коллективо — шу чакхдалалехьа кхы а 300 эзар сома маьха продукци планал совгlа арахеца.

М. ЗУРАБОВ,
Гl. Ахриева цlерагlча «Электроинструмент» завода производственно-диспетчерски отдела начальник.

Сийлахь-боккхача Октябра 61 шу дузача дезача денна сийленца накъаяхара доккхий декхараш тlа а ийца, шерра социалистически яхь йоаржайир «Жилгражданстрой» треста СМУ-2 коллективо. Цу яхье хаддаза хьалхалаттар, тахьарча дезача цlейна башха-дика къахьегама совгlат кийчдаь накъаенай Социалистически Къахьегама Турпал, Нохч-Гlалгlай АССР Лаккхехьарча Совета депутат Хадраиев Шамсудин керте латтача комсомольско-магирхой комплексни бригада коллектив.

Бригадин подрядагlа къахьегача, коммунистически къахьегама сийлен цlи лелаеча бригада гlишлонхоша шоаш тlаийца декхараш толамца кхоачаш а деш, пятилетка хьалхарча диъ шера план йир СССР керда Конституци тlаийца шу дузача денга.

Къаьстта белгала а бербате а да бригади коллективана пятилетка кхоалагlа шу. Дукхьал ийс бетта цо шийн низаца пайда яйцеб 963 эзар сомах. Из хул пачхьалкхен планагlа лаьрхlачул 23 процент дукхагlа.

СУРТА ТlА: (аьрдехьара [illegible] аьттехьа) каменщикаш А. Шанхоев, М. Салтаханов, Н. Арсамеков, Х. Исрапилов, Ж. Сапнукаев, М. Абубакаров, Ю. Борисов.

[illegible] ПЛИЕВА сурт.

«Хlара балха денна-дикала Знак» яхача девизагlа шерра социалистически яхь йоаржаьча В. И. Ленина цlерагlча Грозненски мехкдаьтта чакхдоахача завода цехий, установкий коллективашта юкъерча яхье хаддаза хьалха а латташ, хьенай Санько Геннадий Давыдович керте латтача № 8 йолча коммунистически къахьегама сийлен цlи лелаеча установка коллектив. Установкерча технологех цхьаккха вац тlехьавусаш. Мехкдаьтта продукци арахецара итт бетта план 25 октябре кхоачаш а еш, планал совгlа установка технологаша арахийцай итташ эзарнаш тоннаш товарни продукци. Укхаза ара мел хеца продукци дикен тlехдинеа мара яц. Из да установка коллективо Сийлахь-боккхача Октябра 61 шу дузача цlейна кийчдаь совгlат.

Цу установка коллективо соьнна Ерригсоюзни социалистически яхье хьаллара моттиг а йоаккхаш 1500 сом ахча преми яйцар, хlаьта кхоалагlча шера а завода ерригача установкашта юкъе хьалхара моттиг яьккхай. Ерригсоюзни социалистически яхье а хьалхара моттиг яккха лерхlаш я из.

Социалистически яхье хьалха латт технологаш Савенкова Валентина Тихоновна, Яковлева Вера Тимофеевна, Горелова Лена, кхыбараш.

СУРТА ТlА: (аьрдехьара аьттехьа) Г. Санько, технологаш Л. Горелова, В. Савенкова, В. Яковлева дlахо хьайхашна латтача декхарех лаьца дагабоалаш ба.

И. ПЛИЕВА сурт.

Цифраш факташ

Советски Iаьдал эттача 61 шера Нохч-Гlалгlай Автономни Советски Социалистически Республика хиннай лакха механизированни социалистически юрта боахам а социалистически культура а болаш йола дегlайоалла индустриальни республика.

* * *

Дlаяхача къамех вай болаш йола республика а Нохч-Гlалгlай АССР. Укхаза бах 40-га кхоачаш долча къамех лаьмхьекъа йола вах. Керттерча даьнье бехаш бераш нохчий, гlалгlай, эрсий ба.

* * *

Советски Iаьдал эттачул тlехьагlа берригa балаш бола вах кхоза гаргга дуккхагlа хиннаб, хlаьта городашка бахараш — барххlазза совгlа дукхагlа. Городашка бола вах дикка дегlайаьр, къаьстта укх тlеххьарча шерашка, дуьнеденна да республика индустриальни дегlайаьра, керда городаш городий посёлкаш хьалъяра.

* * *

Къилбаседа Кавказа болаьа промышленни район а хиннa дlаьттай Нохч-Гlалгlай АССР Советски Iаьдал эттача шерашка.

Промышленноста ерригa доакъой а хиннай: химически, энергетически, машиностроени, йога, кхачан, иштта кхыбараш.

* * *

Сиэача темпашца дегlоайай аьа индустри — республика промышленноста керттерьр.

Промышленни производства хlанзара структура белгала я дукхагlа еза промышленность хиларца. Ерригa арахецача продукцех цун яр 80 процент.

* * *

Хlанз республике я 130 промышленни предприяти, царех укх тlеххьарча 15 шера кьал а яь болх бе йолалийтай 30 совгlа яр. Советски Iаьдал эттачул тlеххьагlа арахеца промышленни продукци 61-зза совгlа дегlайаьй.

* * *

1913 шера пачхьалха Россерча электростанцешa ьаккхар 2039 миллион киловатт-сахьт электроэнерги, е хlанз Нохч-Гlалгlай АССР ерригача электростанцешa йоаккхаш йолчул кlезигагlа.

ЛЕРТТlА КЪАХЬЕГЕ...

Шелковской района колхозий болаш хьал а хаьда, партхоша социалагlа 1978 шера боахаме вlалшагlъелкар тха механизированни хозрасчетни отряд. Цу формагlа болх бича пайда баргхилараx дукха тешаш бецар нах дукхьашка. Бакъда, цхьа юкъ лаьча гектара раза хилар кердача отрядни хьисапе болх вlаштlехьбаккхара. Кхетадир, алапи хlаране а ерригача коллективо а бергболча балхах тийша хургдолга. Цу гlулакхо чlоагlбир нака юкъера барт, тоайир къахьегама дисциплина. Хlаьта, оалаш долча тайпара, барт болча берает а еш.

Механизированни отряда болх вlаштlехьбаккхар мел пайдано гlулакх да къаьстта гучадаьлир шу чакхдоалаш. Хьажкlаш йоацаш, отряде кхеьлча ерригача культурай хьувкъам социалистически декхарех чуэца лаьрхlачул в лакхагlа хилар. Масала, кlаи мукхи, деннача дешага хьежжа, хlара гектара тlара 30,8 центнер чуийцар, коартолаш — 206 центнер, тlаийца социалистически декхар 150 центнер долаш.

Цунца цхьана, хlажкlаш кхеяра план кхоачашъе карагlдаланаяр. Цудухьа из культура кхеяра агротехника лаьрхьlа Iомае йийзар, хьувкъам алсамбаккха йиш хулийта торонаш лахара къаьстта теркам тlабахийтар отряде. Соцам бир: хьажкlаш — гуралла мукх дlабийна хиначен хlаьта мукх — хьажкlаш хиначен хургболаш дlабе. Тlакхьчар хьувкъам чуэца беза хи. Гурахьа дийнача ялатех коартолийн чубенa хьувкъам юха а лаьрхlа хиначул дика лакхагlа хилар; цуй хьалхарча шера чуийцачул 6,8 центнер дукхагlа хилар хlара гектара тlара чуена хьажкlаш а.

Цхьабакъда, цу гlулакхо Iайха тоам банзар коллективан. Хlаране кхетадора, цу культура хьувкъам кхы а дегlабоалабе йиш йолген дукхагlа кхебо безилген. Республика дикагlйолча звеноша, отрядаш, бригадаша хьажкlаш кхееш Iоаль опыт Iомайир оаха. Гучадаьлар лаьтта хьандеш йола удобренеш а кхай тlа ерригача моттигашка цхьатарра кхоачийташ таса йиш йоацилга, хий дуйлаш а хьажкlаш дегlаяхкарга хьежжа боарам хуэца безилга, кхыдараш.

Пятилетка кхоалагlча шера эша кийчо еча хана, Iомийнча опытага хьежжа, хьажкlаш дlае езаш хинна деррига лаьтта эзба аьха а аьха, чудуийташ хий диллар. Iай цу кхай тlа дукхагlа эшача дукхагlа а тоссаш хlара гектара тlа юкъера лаьрхlача 20—30 тонн кхоачийташ органически удобренеш ехнар. Вlаьсташ юкъе лаьттаца Iайна тlукал соцаар духьа макхаш доахаш лаьттаца дlайийр уж. Хlара гектара тlа 200 центнер кхоачийташ минеральни удобренеш тайсар, хьажкlаш дlаелехьа культиваци чакхйоаккхаш. Хьажкlаш тlаьннечул тlехьагlа а йир оаха шин культиваци оасар дохадараш лаьтта тоадараш. Хий дуллар лаьттацарча тlоадалга хьежжа. Кхыча тайпара аьлча, лаьттацара тlоадал агротехника боккъонайна дlадахача боарамал лохьелча дуллар хий. Къаьстта йоакхо йора деррига балхаш агротехника дикагlйолча ханашка чакхдаьхар.

Тlакхьчар хьувкъам чуэца беза ха. Из болх а дерригача доакъошка дика чакхбаьнкхар. Цу дерригача гlулакхаша беркат а дайийтар. Шу долалуш КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК къахьегамхошка издаьча Письмона жоп луш тlаийца хинна социалистически декхараш толамца кхоачашдир. Иштта, чуя лаьрхlар 40 центнер йолаш, хlара гектар 42 центнер фуаьльха хьажкlаш чуера.

Дика хьийнъар гуралла дlадийна хинна ялат а. План 28 йолаш, хlара гектара тlара 45 центнер кlай мукхи чубера. Цу гlулакхо вlаштlехьдалийтар, СССР керда Конституци тlаийца шу долаш — 7 октябрь тlакхоачаш, хьалха лаьрхlа хиначе тайпара, пачхьалкхенга ялат дохкара кхаь шера план кхоачашъе. Дlаенна иштта кхаь шера планагlа йоагlаш хинна коартолаш а.

Иштта жоп делар тха коллективо Сийлахь-боккхача Октябра 61 шу дизарга даьча КПСС ЦК Тlахьехамашта. Тахан, Сийлахь-боккхача Октябра цlей дездеча дийнахьа, уж толамаш даха вlаштlехьдаьна хиларо къаьстта гlаддигад тхо.

В. КОЗЛОВ,
Сунженски района «Путь к коммунизму» колхоза мехотряда начальник.

ДОККХИЙ ДЕКХАРАШ ДА ХЬАЛХАШКА ЛАТТАРАШ

Грозненски ацетонови завода коллективо, массава а политически къахьегамен хьинар чlоагlагlа айденна а волаш, тlаийцар КПСС ЦК декабрьски (1977 ш.) Пленума решенеш. Коммунисташа шоай партийни собране белгалйир 1978 шера плани социалистически декхараши ханал хьалха кхоачашдара тlаерзаь мероприятеш.

КПСС ЦК-ас, СССР Министрий Совето, ВЦСПС-о, ВЛКСМ ЦК-ас яздаьча Письмона жоп а луш, «Хlара балха денна — дикала Знак», «Тlехьабусараш боацаш бе болх» яхаш девиз а йолаш шерра лаьрхlача социалистически яхьа ларда тlа завода болхлоша, инженерно-технически болхлоша, гlулакхерча цхьа къоьсам болабаьбар партен правительствен решенеш кхоачашъяр духьа.

Партийни бюрос, ростовчаний болама чlоагlа лоархlам а беш, цхьайолча хана производствени заданеех лоархlаца еш, къахьегамен технологически дисциплина телхаеш йола цехаш, участкаш, отделаш, сменаш заводе хилар теркал а деш, «Тlехьабусараш боацаш бе болх» яха Ростовски областа опыт хьа а ийца «пачхьалкхен планаш кхоачашъяра лелама тlахьожам лоаттабара порядка хьалъехьара Положени» оттаьй, кул тlехьагlа йийца а йийца чlоагlъяьй из партбюро заседане.

Завода балха практикана юкъедоагlаш латт заданеш кхоачашъярах хьаьхинараш дувцилга: болхлоша — хlара денна; цехаша, участкаша, сменаша, бригадаша — хlара, итт дийнахьа; тlехьаюсача цехий коллективаша баь болх партбюрос, профсоюза завкомо, комсомола комитето, халкъа тlахьожама комитето, администраце цхьана еча заседанешка буьц.

Цу планерашш чlоагlа новкъостал ду завода боахама гlулакхаш тоадалара, лоарлоагlа ца йоалаш болх бу [illegible].

Укх шера 5 октябре кхоачашйир коллективо 2 шерен 10 беттен заданеш, шу чакхдалалехьа мехка халкъа боахамта кхоачаргья планал совгlа арахийца 2,5 миллион сома маьха продукци.

Дог гlоздоаккхаш кхаъ кхаьчар августе Москвера; технически ацетона пачхьалкхен дикала Знак еннаб. Из толам боаккхача чlоагlа дика хlамаш карагlдаьннад растворителей цеха коммунисташта а ерригача коллективана а. Хlанз бутаноли В-12 витаминия аттестаце е кийчъяра тlаерзаь мероприятеш я чакхйоахаш.

Политически къахьегамен хьинар керда айдаларца тlаийцар завода коллективо КПСС ЦК июльски (1978 ш.) Пленума решенеш. Пленума материалаш йийцар ерригача подразделенешка, юрта боахама лаьрхlа продукци дукхагlа арахецара тlаерзаь мероприятеш белгалъяьй.

Мехка хьайбей боахам дlахо дегlабоалабар духьа заводе кийчъяьй В-12 доакъара витамини, премиксай, ацидофилина, доакъера гризина керда тайпаш хьадара технологи. Хlаьта нагахьа санна из продукци берхlагlча пятилетке 7,9 миллион, иеслагlча пятилетке 29 миллион сома маьха арахийца хиннеле, иттлагlча пятилетке из арахецаргья 52 миллион сома маьха.

КПСС ЦК июльски Пленума, парте областной районни комитетий решенешта жоп далара декхар латт завода партийни организацена хьалхашка — республикен ерригача Къилбаседа Кавказен доакъерий базане лард йоданилга.

Уж заданеш кхоачашъяра е езача реконструкцена хьахеца лаьрхlад 45 миллион сом. Из ахча дlадахийта деза 1984 шерале шера 5 эзар тонн кристаллически лизин арахеца низ кхоачаргбола цех хьалъяь яккхарга.

Доакъараш тар ма-ду кlезигагlа дlа а ухийташ юрта боахамерча хьайбай продуктивность лаккъяра лизинал совгlа хиланза яргъяц, иштта комбинированни доакъераш тоадара Iалаьмате дика продукт йола премиксаш а. Шера 40 эзар тонн премиксаш хьае низ кхоачаргболаш йола цех хьалъе лерхl заводе.

Завода болхлоша хьаллаьцад «Грознефть» объединени Гl. Ахриева цlерагlча «Электроинструмент» заводе коллективий кхайкарал, декхар тlаийцад пятилетка кхаь шера программа ханал бутт хьалхагlа кхоачашъе, планал совгlа 2,5 миллион сома маьха продукци мехкала яккха, цу тайппара, иттлагlча пятилетка диъалагlча шера толаме болх бара чlоагlа лард йолла.

Технологически цехаша, «Тlехьбусараш боацаш бергба болх» яхаш девиз а йолаш, цlаккха а юкъагlа ца боалаш, боаррамагlа боля белга дукхача хьале завод материалашца, бедаца, оборудованеца Iалашъярах тийша да, хlаьта завода балха тlарча кхоачамбоацарех цаl во а да. Балхаш тlара нийсараш хувцаллара дешаш деррингаш а къоастадаь даьннадац, къахьегамен производственни дисциплина телхаеш моттигаш а. Уж да тха кхоачамаш, уж дешаш къоастадаро йиш хулийтаргья социалистически яхь лакхагlа ларlа тlа йоаккхаш айе.

Иттлагlча пятилетка заданеш толаме кхоачашъяра коммунизм хьалъяра сийлахь-йоккха программа чакхйоаккхача шоашкара доагlаш дола дакъа лацара, эффективностен дикален пятилетка къахьегаме керда толамаш даларца белгалъяккхара шоай ерригa знанеш, низ тlабахийта лаьрхlа ба завода болхлой, инженерно-технически болхлой, гlулакхерахах.

А. АНДРЕЕВ,
Грозненски ацетонови завода партбюро секретарь.

ПЯТИЛЕТКА КХОАЧАШЪЯЬРАШ

УКХ ПЯТИЛЕТКЕ ХЬОНА БОЧАГӀА А БЕРКАТЕГӀА А ХЕТАШ ДОЛА ШУ МАЛАГӀА ДА?

И. СИЛКОВ, ГРОЗНЕНСКИ РЕМОНТНО-МЕХАНИЧЕСКИ ЗАВОДА ТОКАРЬ:

— Итташгӏча пятилетке сона эттара бочагӀа а беркатегӀа а хеташ дола шу ер да. ХӀана аьлча укх шера октябрь бетта доаздир вай мехка СССР керда Конституци тӀаийца шу дилара цӀей, цул тӀехьагӀа дукха юкъ ялалехьа тӀехьа дезку вай Октябрь 61 шу дизара цӀей. Вай мехка массаза доашш а хиннад, дӀахо а хургда моллагӀдола цӀей дикача къахьегама толамца дездеш. Цу захто белгалдаьхача дикач сийца къахьегама агӀача тха заводерча дукхача болхлоша кхоачашъяьй кхаь, диъ, пхи шера планаш. Пхе шера план укх шера сентябрь бетта кхоачашъяьрех ва заводера 26 болхло. Царех ба токараш Андреев, Филичкина, Нагашев, кхыбараш. Эттара хьалхарчарца со а рапорт дехар сай пхе шера план кхоачашъяьрах.

Буровой насосашта оашш йола кортишеш, клапанаш кийчьеча укх шера сайна хьалхаре [illegible] дӀадахача дукхача шерашка а. Са къахьегама никъ бӀаьха хилар гуш да духьал цхьан цӀене 25 шера со болх бии хилярах, хӀаьта аз сай долаш хилар хьахьожх сона тӀийнача совгӀатама. Ленински юбилейни медаль, «Социалистически яхье котваьннар» яха шиъ сийлен Знак, «ЙисалгӀча пятилетка ударник» яха сийлен Знах енний сона. Са цӀи дӀаязъяьй предприяте сийлен книжка тӀа, кхоалагӀа шу да са портрет завода Сийлен уата тӀа хьалтеха дола. Сай къахьегама ниттa мах барах дет тӀара барнел ях са хьамсарча Даьхенна.

* * *

ЦЕНЦА БЕЛГАЛА ДА ПЯТИЛЕТКА КХОАЛАГӀА ШУ ХЬОНА А ХЬА ДЕЗАЛА А?

Х. ЭЛЬБУКАЕВА, ГРОЗНЕНСКИ «ТРАНСМАШ» ЗАВОДА МАЛЯР:

— Сона а тха дезала чӀоагӀа дета тоам бе [illegible] пятилетка кхоалагӀа шу. Укх шера вай бетта дикен тӀехдикен Советски Эскаре гӀулакх деш чакх а ваьнна цӀавера са воккхагӀа вола воӀ Эльбукаев Висит, укх шера итт класс а яьнна юкъера образовани яьнна шоллагӀча воӀ Вискана. Дика дешаш ба йоӀ Малинеи воӀ Хьасини. Къахьегаш а дешаш воацаш цхьанкха саг вац тха дезала. Сога укхаза цхьана аьшкахьар волаш къахьегаш ва са мар Эльбукаев Терболта. ХӀаьта йоӀ Барлант универмаге продавец йолаш бола беш я. Ер шу къаьетта тха дезала белгала а доаккхаш тха дегаште тоам хулаш дола гӀулакхаш да хакха аз дийцараш.

Сона сайна а чӀоагӀа белгало йолаш хилар пятилетка кхоалагӀа шу. СССР керда Конституци тӀаийца шу дузача денга кхачалехьа дукха хьалха пхе шера задани кхоачашъяьрах рапорт деннад аз. ХӀанзалехьа цхьайттагӀча пятилетка календарагӀа басарш хьекха кийчъяьй бӀаьш йола тракторий крищенаш. Укх шера завода сийлен книжка тӀа дӀаязъяьй са цӀи.

КӀезиг-дукха хьоахаба бешам ба са сай къахьегама никъ, айса беш бола болх. Кхойтта шу дизад со балха хоттийча кузнецаш къахьега. Цу шерашка йокха балха опыт а Ӏоаль баьха-дикa толамаш дахарах «За трудовое отличие» яха медаль, «Социалистически [illegible] котваьннар» яха сийлен шиъ Знак, кхыдола совгӀаташ тийнвад сона. Сменин нормагӀа 26 прицепа басар хьахка дезача, цхьа [illegible] дӀалхийтош аз басар а хекха 60—70 тракторий прицеп ца кийчъеш. Хьоихаш дола басар [illegible] тӀехдикен мара да хилярах сай тамагӀа а долаш продукци кийчъеш я со.

Сай опыт хьехарех хьулаш аз. Из йот раьза долаш дӀа а лун, аз кийчбаь тоазанчаш дукха ба. Царех цхьаба [illegible] сона яхь а лелаеш. [illegible] эпашагӀа хьокхаман ца доазаш ба. Царех доахал ду ал...

ЯХЬЕ ХЬАЛХАЛАТТАРАШ

ВАЙ республике дукха хургбац «Красный молот» заводерча комсомолка Умалатова Сажи Зайндиновнай профессех къахьегаш бола вайнаьха кхелнах. Электросварщица йолаш кхь а хьегӑш хаддаиза социалистически яхье хьалха латтаца кагирхой дикагӀйола хьехамчаи тӀехьарах тарра комсомолецаштех кагирхоштеи айза ца Ӏеш, дукхача кадрови белхлоша лоархӀаш сий доаш я из. Дукха кьона говзанчаш кийчбаьб цо ше укхаза къахьегаш йолча итток шера. ХӀанз цо электросварщиканаш кийчеш ба...

ШИЙ заказех да берзийа хозам тӀадийхача товши килча дог гӀоз це доалаш мегахьа саг вусаргеш. Цу дезкъа шоай низ кхачер ду Матиев Маьмад верте латтача Грознерча шоллагӀча ательерча берзкъаш доалерена, ижмаш тегераца. Цар цӀерш йоахача хана эттара къаплярчарца цӀи йоашй баралаьш доазача Бекова Либиханa.

Ткъаь ийс шу дизад берзкъаш доакца а тегача а Либихан къахьегаш йола. Цу шерашка ший балха тӀа йоккха опыт Ӏоамй це. Из дог раьза долаш дӀалу шийца къахьегаш берашта. Ший балхах тӀехдикa хилтеш хиларе эшатӀехьдоахийт цхьаннха тайпа кхат це нийсдолийташ берзкъа декха, хӀара сменагӀа юкъера аьрхӀача шишибе норма кхоачашъе. ИттлагӀча пятилетка задани шийн шерех ах шерех кхоачаяь а я, тӀаьоагӀача пятилетка чотах аз къахьегаш йола пхелагӀа бутт ба. Цудухьа дог гӀоздаьккха дезду цо октябра цӀей.

Предприятерча болхлошта юкъе хьалхарчарца енна цуна коммунистически къахьегама ударник яха сийлен цӀи. Иштта цунна енай «Социалистически яхье котваьннарг» яха «ИйсалгӀча пятилетка ударник» яха сийлен знакаш, ленински юбилейни медаль. ХӀаьта тийна сийлен грамоташ, яхьа баркалаш чот яь вартйоацаш дукха да.

КарагӀдаьнначох кхоачамбаьча Ӏеш саммий яц Либихана. Цудухьа цо лаьрхӀад ер пятилетка чакхъалалехьа тӀаьоагӀача пятилетка задани а кхоачашъе.

СУРТА ТӀА: берзкъаш доалер Л. Бекова.

...ма. Вагапов. Умалатова хьалхарчарца рапорт [illegible] пятилетка кхаь шера план кхоачашъярах.

1969 шера дукхаьнна балха енача хана ши шу даьннар Сажас тайп-тайпара балхаш даш. Цул тӀехьагӀа шийна дагалаьтта электросварщица говзал а карайъзар цо. Шие цу говзалех дика кхийтта а кхийтта балха тӀа бешза-дика толамаш дала йолаелча токера говзал а карайзаь цо. КарагӀдаьнначох кхоачамбаь Ӏеш саммий йоацаш йоа Сажи Зайндиновна сайрийнерча вечерни дешача итткагӀча класса дика дешаш я. Из чакхъьякхача шийн балхаца айхха буззам болча дешера заведени заочно дешаш яха лаьрӀ цо.

ДӀадахача шера цунна енар «Знак почета» яха орден. Иштта Сажи Зайндиновна енна «1975 шерера ударник» яха «Пятилетка кьона гвардеец» яха ВЛКСМ ЦК цӀе сийлен знак. Ленински комсомола XVIII съезда делегат йолаш хилар из.

СУРТА ТӀА: электросварщица С. Умалатова.

ПРОИЗВОДСТВЕ хьалхалаттараш хул кхычарна хьоахам телаш массанахьа а. Цар гӀулакхашка хьеж хӀаравар ше шийн моттиге, цар каьда нийсвала гӀерт. Иштта да укхаза а.

«Назрановский» совхоза къаьнагӀча механизаторех цаӀ ва Горчханов Хьасбии Сиудин (сурта тӀа). Из болхам вӀашагӀбеллача дена Пхьилекъонгий-Юртарча отделене кхапка къахьегаш хьавоагӀа из. Хьаьнала къахьегарх техникага дика хьожаш хилари а лоархӀаш совхоза кулгалхоаш профсоюзи организацей дукхаза мах бола совгӀаташ, Сийлен грамоташ тийнай цунна.

Лаьтта оахача, кханта обработка еча, ялат дӀадуча, доаргьар Ӏалашдеча — массанахьа а кхоач Сиудина трактор. Цо балха «ас» аьнна моттиг дагагӀац отделене кулгалхошта.

Укх шера доаргъар Ӏалашдеча звенона верте хиннав механизатор. ЛаьрхӀар 350 тонн хиннача 400 тонн совгӀа йол хьеккар звенос. 326 тонн ча вӀашкатехар.

Укх деношка Сийлахь-боккхача Октябра 61-шу дизара сийна лоракча къахьегама яхь юкъе а вахаз хӀанз хьалхкӀал хьоихаш ва С. Горчханов.

АРГӀЕРЧА баьцаш тӀа «Экажевский» совхоза доахан дӀадигаь тоъал ха яьннар верте Центральни Комитета июльски Пленума соцаш арабаьннача хана. Цунна гӀулакхашца вон далара бола къовсам «Экажевский» совхоза хьалхагӀа дӀаболадьбарех цаӀ я доярка Оздоева Золовбан. ХӀанз ферме болх бечарна юкъе дукхагӀа къахьийта а йоккха опыт йолаш а я из.

Пятилетка кхоалагӀча шера планаш хана хьалха кхоачашъяьре совхоза къахьегамхоша социалистически яхь йоархачa хана, хьалхарчарца цу яхье юкъелхар Оздоева. ДукхагӀдараш хьалхара даьхна а долаш доача къонача доахана группа а доярка. Царех хӀараннегара шера 1600 килограмм шура яккха езаш я отталь плая, хӀаьта Оздоевас тӀаийцача социалистически декхарах 1650 килограмм лаьрхӀай. Цо итт бетта яьккхай 1700 килограммал совгӀа.

Шера планах 220 тонн шура паччахьалкхенга йоккха езача, совхозо ийс беттен ах беттен 226 тонн йоххарца а хӀезига бед Золовбанен цул новкъостий къахьегам.

СУРТА ТӀА: З. Оздоева.

Н. ПЛИЕВА суртанаш.

ЖА ЛЕЛАДЕРИЙ КЪАХЬЕГАМА СОВГӀАТ

КПСС ЦК-а, СССР Министрий Совето, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК советски халкъага яздаь Письмо дувцаш шоаш болча хана доккхагӀдола социалистически декхараш тӀеийцар цоашта Наурски районa «Россия» яхача колхоза жа леладераша. Цар лаьрхӀер хӀара бӀаь жийна лоархӀаш 104 Ӏаьхар байтен тӀехьара къоастабеча кхачалца хьалхобен, хӀара жийна тӀера планагӀа лаьрхӀача 5,8 килограмма меттел 5,8 килограмм тха дӀаккха.

ТӀаийца декхараш кхоачашдер духьа къовсам болабир ерригача жӀаьуй бригадашка. Къахьегама яхье хьалхара деналла айде гӀерташ яр колхоза жа леладеча фермай цеховой парторганизацеш. Жа дахка кампани йоласеннача ханеи жа лоргача деношка хӀара денна йора яхь итоташ. Эттара дикагӀа бӀаргагургйолча моттигашка хьалъухар хоза кийчъяь «молнеш», бюллетенаш, флагштокаш тӀа урагӀа юагӀар къахьегама сийлен байракхаш. Хьалха латтарех дувцар шоай беседашка агитатораш пеля политинформаторашей.

Жа дахка кампани йоласеннача хьалхарча деношка а дена жа леладерашта юкъе яхь лацер а хиина дӀаяттар йоккха опыт йолча Ашаханова кулгалду жӀаьуй бригада. ХӀаьта цунна лалла нийсъелар Исаев Ахьмад верте латта комсомольско-кагирхой бригада. Яхьала хе чакхйоалаш яхье хьалхальлар уж коллективаш: Ашаханова бригадо декхарашка лаьрхӀа хиннача 130 Ӏаьхара меттел хӀара бӀаь жийна тӀехьа хьалхкобир 157 Ӏаьхар, хӀаьта Исаева бригадо — 141 Ӏаьхар, е иттлагӀча пятилетка кхоалагӀча шера декхарашца лаьрхӀа хинначул 22 Ӏаьхар дукхагӀа. Йоахам бӀарчча хьакийцача, хӀара бӀаь жийна тӀехьа хьал а кхебаь, тӀехьара къоастабеча дӀакхочабаьб 110 Ӏаьхар.

Жа дахкара кампани чакхъьякхa а баьнна, жа лаьргара боккъонца кийчо е болабелар колхоза жа леладераш. ДикагӀа йолча даагӀешна дикa арадаьхар деррига жа. Ахсамдаьхар доакъарий рационапара чамболашагӀа йолча дӀаюача баьцайн, концентратийн, минеральни добавкайн боарамаш. Цу цхьан хана кийчйора жа лоргаргдола пункташ. Опыт йолаш, из гӀулакх довзаш болча нахах вӀашагӀъеккар жа лоргарий бригадаш. Эттара хьалхарча аргӀанна царна юкъебахар жа леладераш шоашта механизатораши.

ДикагӀа йолча ханашка нерга дахьад боахама жа. ХӀара жийна тӀера 6 килограмм битӀъа хьоаса бола дика тха даьккхар из дар хьалхагӀа боахама цӀаккха а карагӀа ца даьннар. Цу хьоахамах 100 грамм даккхагӀа хилар Хамис Алобович Бетигов верте латтача № 2 йолча ферма коллектива карагӀдаьннар.

ЖӀаьуй бригадашта юкъе эттара доккхагӀа толамаш даьхад хӀара жийна тӀера 7,3 килограмм (планагӀа йоагӀача 5,7 килограмма меттел) тха даьккхача воккхагӀволча жӀаьуи Алдамов Ӏабдурахьмана коллективо. ВоккхагӀволa жӀаьу Магомадов Нучай волча дезача кой Ӏуанарча хӀара устагӀанна тӀера 7,9 килограмм тха даьккхар, вешта аьлча задания 1,4 килограмм дукхагӀа.

Тха декхара планаш тӀехкхоачашбир коммуниста Ашаханов Вайсаре, Алиев Махьмада, АшахановгӀар Саӏидеи Деньгоси.

Керда бехитокхаме кампани — жерчашта осеменени елга чакхдоалаш латт хӀанз «Россия» яхача колхоза жа леладерий коллективе. ХӀанзале а 12000 жий чакхбаьнаб искусственни осеменени еча пункте гӀоала.

Ӏоахарий дайтарен тха декхарен гӀулакха хӀатӀедоагӀача шера кхы а доккхагӀа толамаш даха лаархӀа ба жа леладераш. Дика лард елай цу гӀулакха: тоаденнен укалщӀенен доалаш Ӏен кӀал доах деррига жа. Кхоачам хилал Ӏалашдаьд моца гӀона, концентрированни докъа раш, тоалй помещенеш.

П. АЛФЕРЕВ,
Наурски район.

Цифраши факташи

Нохч-ГӀалгӀай АССР-е хьалъяьй машиностроенен металлообработкан йоккхий промышленни предприятеш. Республике арахецача ерригача промышленни продукцен 12,1 процент яр шоаш арахеча.

* * *

Советски Ӏаьдал эттачул тӀехьагӀа доккхий хувцамаш хиннад юрта боахаме. ШаьргӀоаздий йоккхий специализированни совхозаши колхозаши. 1978 шу долалучча хана республика колхозаши совхозашкарен юртбоахама гӀулакхашта йола верттера производственни фондаш 980 миллионнашта гаргарча сома цхьан тилар.

* * *

Республика хӀанзарча шера боахаме а барзӀ эзар совгӀа тайп-тайпара тракторши, 8000 гаргга грузовой автомашинаш, 1909 совгӀа комбайнаш [illegible].

* * *

Советски Ӏаьдал эттачул тӀехьагӀа Нохч-ГӀалгӀай АССР дукха балхаш даьд керда хиш декха системаш хьалъеш. Республикин аьлалехьа хиш декха хьалтташ эзар гектар мара ца хиннача, хӀанз 135 эзар гектарашка кхаьчa.

* * *

Нохч-ГӀалгӀай АССР гӀалакхий хьаьдьара йоккха программа чакхъьякхай Советски Ӏаьдал эттача шерашка. Капитальни вложенеш юкъара боарам 5 миллиард сомагара кхаьчаб.

* * *

Духьал Сийлахь-боккха Даймехка тӀом чакхбаьннача тӀехьагӀарча шерашка хьалъяьй итт миллион квадратни метр чуйи моттиг йола цӀенош.

* * *

Ӏалаьмате доккхий хувцамаш хиннад культурей Ӏалмай дахкъе.

Сийлахь-йоккха Октябрьски революци хилале хьалхагӀа Нохч-ГӀалгӀайчена бацар итташ мара лекхера образовани йола специалисташ. ХӀанз республике къахьегаш ва лекхерен лаьрххӀа юкъерен образовани йола 70 эзар совгӀа специалист.

* * *

Советски Ӏаьдал эттачул тӀехьагӀа республика юкъарча образовани школашка дешаш бола дешархой 25-аьа дукхагӀа хиннаб. Школашкара хьехархойи воспитателийи 30-аьа совгӀа дукхагӀа хиннаб.

* * *

Революци хилале хьалхагӀа республике йоацаш яр юкъера лерххӀа йола, лекхера дешара заведенеш, йоацаш яр Ӏилман учрежденеш.

ХӀанз йолаш я ши ВУЗ, 12 юкъера дешара заведени, 14 Ӏилман учреждени.

* * *

Нохч-ГӀалгӀайчен територе тӀа 1913 шера верригаш а 31 лор мара вацар.

Республикерча городашкарча а юрташкарча а йоккха йолча итт больнице беррига а 236 меги мара бацар. 1,5 эзар совгӀа сага мега мара кхачацар.

* * *

Советски Ӏаьдал эттачул тӀехьагӀарча шерашка вах больницашка Ӏалашбир 18-эзаь лорашка Ӏалашбир 33-эзеи лаккхенна.

Керда хьал а яь бола ба йолаенна амбулаторно-профилактически, санитарно-эпидемически дукха учрежденеш, цо йоадашболлеш гоадаьа бахача наха санитарно-медицински гӀулакх деза.

Нехка могаша лорасеш, царга хьожаш республика ункхцӀено лоранча органий 15 эзар болхло ва. Дукхьал дипломированни специалистий лораш юкъера медицински персонал 10 эзар совгӀа саг ва.

* * *

Кхо ерда долаш йола Нохч-ГӀалгӀай Автономни Советски Социалистически Республика вай Сийлахь-боккхача Даьхен халкъий дукхача къамех болча бартбайнача дезале СССР кердача Конституце къахьегама а а политически а хьинар чӀоагӀа айбаь наькъйоагӀа Сийлахь-боккхача Октябра 61 ду дузача цӀейна.

ПХЕЛАГӀЧА ШЕРА ЧОТАГӀА

ЧАКХДОАЛАШ латт пятилетка кхоалагӀа шу. Дикача къахьегама толамашца белгалдаьккхад из «Ингушский» совхоза коллективо. Планах 2100 тонн докха дезача паччахьалкхенга дехкад 2470 тонн ялат (хьажкӀаш йоацаш). Ялат дӀадаьлара диъ шера план тӀехкхоачашъяьй боахама коллективо, хӀаьта пятилетка пхелагӀча шера чотах дӀаленнад 750 тонн. Вешта аьлча шоашта хьалхашка отталь хина декхараш толаме кхоачашду къахьегамхоша.

Сона цӀераш яха лов уж толамаш доахача докха даьккхе юкъедихьача механизаторий. Уж ба Къахьегама ЦӀеча Байракха ордена кавалер Гетагажев Хьамбикар, Умаров Нуради, Гандалоев Султан, Гандалоев Махьти, Алероев Резван. Царех хӀаране пхе шера задание совгӀа бола баьб шоай техникаца.

ТӀехьара гектараш чуэцаш латт хӀанз хьажкӀаш. ДӀайийнача бӀаьнех 60 гектар чуийцай. ХӀара гектара тӀара 25 центнер ялат доал царех а. Ипатовций методах чуэц ялат. Боля дикен цӀенен чакхбаьккха гӀерт чуэцара-транспортни комплекса кулгалхой — совхоза керттера агроном Гандалоев Ӏийсан комплексана чуйоагӀача шин отряда верте латта Къахьегама ЦӀеча Байракха орден лелаю коммунист Коригов Хьасан Келигов Уматгирия.

Из болх дӀаболабича дена яхье хьалхалатташ ба комбайнераш Гандалоев Муса, Коригов Ӏийса, Солтукиев Товмасра. Дийнахьа 7 гектара тӀара хьажкӀаш хьокх царех хӀаране, норма 5 йолча.

ХӀанзалца дӀадекна ялат доацаш паччахьалкхенга кхы тӀа а 300 тонн хьажкӀаш йохка лерхӀ коллективо.

Иштта да, лоацца аьлча, «Ингушский» совхоза къахьегамхоша Сийлахь - боккхача Октябра 61 шу дизара кийчдаь совгӀат.

КПСС ЦК июльски Пленумо верда декхараш оттадаьд вай юрта боахама хьалхашка. ДӀахо йодача хана тӀехь - тӀехьагӀа дукхагӀа детӀадоаладе дезаш да ялат кхеделга, баьцадаараш, кхыйола культураш, хьайбай продукташ хара шера дукхагӀа йоахилга. Из теркал а деш, тӀадоагӀача шера хургболча хьувкъама тешшаме лард еллай тха кхаш леладераша. Дика кийчдаьча лаьтта дӀадийнад, планал совгӀа 100 гектар а йолаш, 2150 гектар гурахьа дув ялат.

ДӀахо йодача хана боахама хургбола керттера лостам ба йомсаш лелаелга. Парте ЦК июльски Пленумо цӀаьккха а белгалдаьккхад юрта боахама доакъошта дӀаю специализаци елга керттерадарех цхьа декхар хилар. ТӀехьарча шин шера дӀаегӀа 573 гектар йомсаш я хӀанз совхозе. Укх гурахьа а бӀаьсти а дӀайогӀа езаш 400 гектар совгӀа кхы а я. ХӀанз цу гӀулакха лерхӀача лаьттанчи планировани еш ба механизатораши специалисташи. ХӀаьта йолаш йола йомсаш Ӏай йоьхаергйоацаш дӀахъовлаш латт. Из болх чакхбаьнна бала боал — 550 гектар йомсаш дӀакъайлай.

Лаьттанцара балхаш дола керттера декхар лерхӀе а, тоъал боккха хьайбай боахам ба совхое. Во лелац цигара гӀулакхаш а. Хьайбаш леладераша, укх шера ийс бетта план кхоачаш а еш, паччахьалкхенга дехкад 60 тонн дулхи 486 тонн шурен, хӀаьта пятилетка йолаелча дена дехкад 370 тонн дулхи 1520 тонн шурен — шаккха а тайпа планал совгӀа.

А. КАРТОЕВ,
МагӀалбика района «Ингушский» совхоза директор.

СОВХОЗЕ ЦӀИ ХЕЗА ВА

Боахаме дикагӀа болх беча механизатора цӀи яккха аьлча, цӀаьхха жоп дала лоархӀаванзар «Назрановский» совхоза Пхьилекъонгий-Юртарча отделене управляющи Адиигов Мухарбик.

— Шевар ва уж-м дика, — аьлар цо, — хала да хаӀ къоаставе...

Управляюще дагадар кхетаде хала дацар: юкъе юкъ йолаш комплексагӀа балхаш лелача юрта боахамагӀа хӀара механизатор шийн тайпара воза саг ва. Тахан цхьа балхаш юкъе айкха балха тӀера валаза везаш, саггота эшача вовцаш нийсалой а, кхоена кийчча хул из. ХӀаьта цо кхочашде дезар массаза а «запасе» латт кулгалхочун. Иштта кхетайр аз Адиигова уйлаш. ЦхьабакъдадикагӀбараш къоасте-м бузу хьежача. Из управляюще ше а баьддир тӀехьагӀа, шийн тешаца.

...ВӀаьсти хӀетта яьнна ха яр. Цхьайола тӀехьакхача культуреш хьалаьа чуийца ца а йоалаш, аьба ахаме дакаш лаьтта дар отделене. Бригади станера гаьна доацаш аргӀагахьа дӀабодача накъа аьрда оагӀорахье улача кхай цхьан жул тӀа оахам деш йоалар шиккх трактор. ЦаӀ гектара сиха лелар. Къаьстта сихлора босенах чулестача хана — ламко лостам болча дукъаца хьалъулар оахаш дола кха. Хьежар тхо. оахама кӀоарагал меллад. Боал хьакӀалтӀабаьккхача харца чу Ӏочуоттабаь бустам 10—12 сантиметрал совбаханзар кхаьнахьа — даьлахьа хьежача. ХӀаьта дуъ деньалуча, лакхе, пхьидайолча меттe йух дазад арадолаш а дацар, кӀераш хьийкхача йо сенаш дар.

— Ер оахам даи, — аьлар соца хиннача совхоза агронома трактористашка. Юлаха дела лаьтта. ХӀана бу оаш иштта во болх?..

— Тхога саго ер во хьахад-м аьннадац, тхо долча тӀехьажа саг а велаза, — аьлар тракториста.

Са безам бац хӀана цу механизаторий цӀераш яха: ворхӀ-бархӀ бутт хьалха хинна хӀама да из. Цул совгӀа агронома яха а ахайтар цара из кха шоай чотех цӀаьхха. Оахa термалдаьр кхы дош дар.

Гаьна йоацаш, царна хоалаха, цу кхай тӀа лаьтта оахаш йоалар Ӏаьхаьа агрегат. Цо ду оахам кхача бесса дар. Ялхаьха хьежар сон агрономи кӀоаргала — 28—32 сантиметр бустам дӀаловцар харшо. УрхенагӀа урагӀа водий оахе а мухалегӀа Ӏочу оахе а.

— Ер Экиев Мусай болх ба, — аьлар тхоцарча отделене шофера. — Из воалл укх жул тӀа оахам деш.

Из волча а вацар «тӀахьожаш» саг. Бакъда, болх шийн «почерк» йоаш бар. Цига дӀадийнар хьахургдолга шекваьла везацар. «Иштта хул цо хьа мел дер», аьл отделене а совхоза а Экиев Мусайх.

— Гурахьа мукх дӀабувш доалар тхо, — дагалуц управляюще. — Довзаш долча метта уллача кхай тӀа оалааш дика леладолар чархаш йолча трактораштa. Экиевга аьлар гусеничи трактораца ялат дӀаде. Вахар из шийга аьннар де. Валъда, цун агрегата машинашта дукха оахам дацар кийча. Гаьна йоацаш хьалха йодар мекхаш доахаш трактор, цул тӀехьа, цо кийчдьча лаьтта Мусас мукх дӀабура. Мела лелар болх. Мусайна моа сухал яцар. ТӀаьхха шийн трактора тӀехьара сялпхаш дӀа а яьха, маккхай шоллагӀйола «сцеп» тӀехьийлар цо. Цхьа бӀаь гектар совгӀа кха кийч а даь, юха а шийн сеидаш тӀехьатайсар.

— Цу хана а вацар «тӀахьожаш» саг, из болх кийта бахна баргбац ахаш кулгалхо, — йоах Адиигова, — механизатора шийна хайра дикагӀа болх иштта дӀагӀоргба, — Вехкхочул кхоашетийта я из.

— ЦӀаьхха а хиннац Мусас балха гӀоргвац аьнна моттиг, — тешал ду совхоза керттерча инженера Пугиев Астраьяна. — Тахкигата дика хьож, массаза а графикех йоагӀачул дукхагӀа ха йоахкх цун трактора тӀа ца еши...

Юрта боахама цхьа культура хьа а яйца, шератара шерага из хьалкхеаш хьача, болхлочо хьадар къаьргӀа бӀаргагу, цо доаккха ялат, кхыбола хьуакхам гуча хул. Цу наьха толамех массаза а дуац вай. Мусас лелаяьй из тайпа цхьалха цхьа культура. Цун трактора гусеницаш ца кхасташ нагахьа мекр хургъаш Пхьилекъонгий-Юртарча отделене кхаппа, хьаштдала ерригача «Назрановский» совхозе а.

Цо дийтъа лаца дезаш хул кхашка хьа мел бу болх, гурахьа аьаба аха йолаелча дена тӀехьара культураш чуийца хьалаца. Укх шера а хиннаа иштта — оахам деш, мекхаш доахаш, ялат дӀадуш, культиваци еш. Чархаш йола тракторашца лелаьуча босешнара 80 гектар совгӀа йол хьекхай Экиевс, гурахьа ялат дӀадийна деррига лаьтта кийчдьяд...

Цудухьа Мусай а кхоамоча кхача механизаторий а болх лоархӀаш болча бусталмах «условии» оахам оаь. Совхозе нагахьа вац Мусас миссел оасарле йолаш болх баь механизатор. ДӀадахача шера Т-74 маркех йолча цун трактором 2267 гектар условни оахам даьд, нормагӀа 1402 гектар йоагӀача, хӀаьта укх шера итт бетта 2267 гектар хьаь, нормагӀа 1175 йоагӀача. Цхьа культура хьа а яйца, цу гектарех фу хургдар хьежача гучайоал цар дукхал. ХьажкӀаш лаьрхӀача из даши бӀаь гектар хулача кхай хӀара гектара тӀа хьалкхадаь 60—65 центнер ялат нагахьа свеклаш хьанйцача — наламс...

Иштта хьадагӀа укхаза ткъаь шера. Экиев «Назрановский» совхозе болх беш ва 1957 шера дена. Укхазарa, хӀетта трактора тӀа яхьега волаьеннача хана, вахар Эскаре. Цигара дика тӀехьа а долаш цӀавенначул тӀехьагӀа яха а шийн балха вера.

З. ДАУРБЕКОВ.

ДУККХАЧА ГӀУЛАКХИЙ ТЕШ

Октябрьски революце орден еннача «Красный молот» яхача завода кузнечни цехе латтача балха татана юкъе хьа а хазац 1107-гӀа инвентарни номер тӀалаттача 750 килограмм доазал долча ЖӀовна — ветерана тата. Цхьабакъда, тахан цуя сомача, вима цӀенача зовно хӀара аьшкахьара дог тохадолийт. Цун металлически озо сашортдоакх завода ветераний, болхлой класса сийлен традицеш дӀахохьош болча кагирхой а. Цу жӀовнаца хоттаденна да завода сий дола истори, революцеца дувзаденна дола цун селханара вахар. ХӀаьта ЖӀов тӀалаттар а я завода хӀара болхло ден-ден юхе гӀоала тӀехьувла а сий деш цунна бӀарг тӀасоцабу а машин.

Геттара къаьна я из жӀов. Цун 80 шу да. Амма из хӀанз а цецвоаккхаш кьона хет, аьшка тӀа дика кхет. Дукхаза дагадехад завода директора из баланса тӀара дӀаяккха, цун метта кхьяр оттае. Амма болхлоша оал:

— Во бу цо болх? Баланса тӀара дӀаяккхал тишъейнай из? Тишъенна сатхалаш хувцаргъа вай — цо кхы а болх бергба.

Дувца дезаш дац, хьамсара я из ЖӀов «Красный молот» яхача завода аьшкахьарашта, хьожаш ба уж цунга, хӀана аьлча моллагӀа хӀама яц из. Ноахало ноахалга лу цехе къахьегама эстафеташ, иштта бера бе йода из жӀов а — тишъенна сатхалаш хувц, цо болх бу.

Кузнечни цеха реконструкци а лерхӀаш я заводе, хӀаьта жӀовна метте цул дар сашна доал дола керда яр оттае лерхӀ. Цхьабакъда, цунах кхаь хиннабац, аьшкахьараш, хала леташ ба. Раьза бац уж шоай хьамсаре жӀов утӀале дӀачуяла, цудухьа лорaю из, бӀарг лок.

Из йоккха йоаца йохьа жӀов ювзаенна я Сийлахь-боккха Октябрь хилалехьа Грозне эгӀара революционерагӀа хиннача а социализм хьалъьяча шерашка сийлен гӀулакхаш карагӀдийннача а завода боккхий класса историца.

Дувцачох, цу жӀовна юкъе гуллуш хиннаб завода болхлой революца хилалехьа капиталисташца классовни къовсам лоаттӀабаьча хана. Укхаза тӀаийцаьй массакаех стачкаех йола решенеш. Укхаза ешаш хиннаб большевикий листовкаш, кьайлагӀа литература. Цу ЖӀовна тӀа болх баьб цхьан хана Грознерчи революционни гӀулакхашта юкъе доккха декъа лаьцачо 1905 шера дена верте хиннача большевика Михаил Петрович Ворожева. Из хиннав говза агитатор а дика организатор а. Февральски революци хиннача хана цун инициативагӀа гуллдаьча кхаьча тоташ а яйца, гера а долаш йола болхлой дружина вӀашагӀъеллар. Цо лорайора завод. Сийлахь-боккха Октябрьски революци хиннача тӀехьагӀа М. П. Ворожева хьинаре даькъа лаьцар города болхлой комиссешта юкъе, къахьегамхой боккъонаш хьал а дуцаш, бархӀ сахьат балха ден а кхьдола а советски Ӏаьдала декреташ кхоачашдора. ЦӀи хеза ВӀаь дийнахьа лаьтта тӀом болабалале хьалхагӀа грозненски большевика Баку командировку воххийт М. П. Ворожев цу городе нийца подпольни бола бахь новкъостий болча. Цигара цо дера вагон етта транспорт тӀом болаш грозненцашта чӀоагӀа накъадаьнна гера. Советски Ӏаьдал чӀоагӀдаллалца вахаьзар М. П. Ворожев, кӀайча гвардейцашна вийра из.

Цу жӀовнаца къахьийтад заводе эттара хьалха Социалистически Къахьегама Турпал яха сийлен цӀи енна волча Алексей Кириллович Жиленкос. 1974 шера механизатхочо Мальцовен цо хьахийцар грозненски пролетарнатo енна ЦӀеча Байракха орден. Цул тӀехьагӀа цу жӀовнаца болх баьб заводе стахановски болам дӀаболабаьча цеха парторг хиннача аьшкахьаро Г. И. Северилова.

Цунца дувзаденна дола истори хьамсара хӀет аьшкахьаранта, цудухьа цар чӀоагӀа йоаххо ю къаьнача ЖӀовна. Ткъаь шера цу жӀовнаца болх баьб цеха ветерана Г. С. Стребликске. Шийн говзал дӀаӀомайир 1952 шера шийн 18 шу даьннача хана заводе балха веннача Н. К. Чернозуба. 18 шу хьалха пенсионеро Г. С. Стреблинске бригада доал дӀаделар Н. К. Чернозубага. жӀов лорaелга вескета хьасае цунна тӀа а дилла. ГӀалат ваьннавац ветеран къаьна жӀов шийн учениках тийша йита, из болх беш я. Н. К. Чернозуба бригада сийленца дӀахохьу къахьегама традицеш. Хозалета енвацц Н. К. Чернозуба «Знак Почета» яха орден. Тахан Сийлахь-боккхача Октябра сийна вахте латташ 130—140 процент кхоачашъю цо сменни заданеш. Н. К. Чернозуба ерригача аьшкахьараш тӀа шийн мухьар уттаду — завода ОТК тийша я аьшкахьара продукци дика хургхиларех. Къаьен ЖӀов тешаме я ветеран — дика бу цо болх шийн йоаххо дика юццаь.

Цу жӀовна тӀа машинисталла болх беш я Н. К. Чернозуба сесаг Александра Николаевна, аьшкхьарагӀоча В. А. Гредобоев. Барт болаш, хьинаре къахьег бригадо.

— Тха хьамсара я тхоай кузнечни цеха традицеш, — йоах комсомольца Шатилев Лечас, Михаил Деринске верте латтача комсомольско-кагирхой бригаде аьшкахьара гӀонча ва Леча. Болх хоза бу цо хӀанзарча йоккхача кхо тонн озача ЖӀовна тӀа. ХӀанзара техника юкъа ца еаш яӀ. Шиъ манипулятор а цехе, кхаалагӀъар оттаеш латт. 20 тонн гаргга доза болаш я жӀовнаш, хоза а хеташ бу царца аьшкахьараша болх. Амма кагий новкъаш ю эӀамига жӀов цар чӀоагӀа лорaю.

— 12 шу да аз цехе болх бу, — йоах аьшкахьаро У. Ж. Абиева. — Ветеран йолча жӀовна юхе гӀоала тӀехвоалаш массаза а доккхал ду аз се тхоай барт тайпача коллективе бола беш волаш, кхы а дикагӀа болх бе уйла хул.

У. Ж. Абиев нормаш хадланза тӀехкхоачашъеш вола коммунистически къахьегама ударник ва. Цо цхьанне бу цехе токарий станокашта эшача резцай заготовкаш кийчъяр сайна говзал йоаш а завода лоархӀаме бола а болх.

Ветеран йола жӀов цехе хилаьро дукхача аьшкахьарий деташ урауттаду хьинаре къахьегара. Цо кӀотаю коллектив иттагӀа пятилетка кхоачашъеча керда толамаш дахара хьинар айду. ДоккхагӀа долча новхалий къахьегами а революционни а традицеи дӀахо а хьош цеха аьшкахьарий коллектив сийленца накъъенай Сийлахь-боккхача Октябра 61 шу дизара, цо хӀанзалехьа кхоачашъяьй пятилетка кхаь шера план, кхоачашъяь йоалаш латт 1978 шера товарни продукци арахецара план а.

К. СОКОЛОВ.

ГІАЛГІАЙ ЙОАЗОНХОЧОА ДЕННА СОВГІАТ

Дукха ха йоаццаш Москвера [illegible] Островский Николая цІерагІа «Советий Махка къона гварди» яхача двакъагІа ВЛКСМ Централен Комитето, СССР йоазонхой Союзой «Молодая гвардия» яхача ВЛКСМ ЦК издательствай дІаккхайкхьача [illegible] литературни конкурсе [illegible] «Дай илли» яха повесть язъярах Сийлен диплом хьажабь гІалгІай йоазонхочоа Чахкиева СаІида.

ЦІи хезача советски йоазонхоех, комсомольски издательствай болхлоех, общественноста викалех латташ хиннача конкурса жюре белгалдир ла[illegible] идейни художественни чулоацам боля произведенеш хьакколлара конкурсо гІо даьча, коммунистически общество хьалъяра хьинаре къахьегаш боахкача вай заманхоех йола кІоаргга художественни произведенеш хьаккоила дукхача авторашта карагІдаьнналга.

Конкурсе белгальъяьккха С. Чахкиева повесть хетаь а Дайхен а парте а гІулакха боаррам боаццаш мутІахьа хиннача, Сийлахь-боккхача Даймехка тІем тІа вай сийрда аахар лорадеш цоай синош Іодийхача наха.

С. ПАРЧИЕВ.

МОСКВА. Централен телевидене музыкальни программай керттерча редакце цІейна хетаь «Голубой огонек» кийчъяьй. Из программа бІаргагургья телезрителашта шоай экранаш тІа гахан. Передача режиссер — В. Черкасов, передача дІахьош вола оператор — В. Костин.

СУРТА ТІА: «Голубой огонеке» илли оал Ибрагимов Рената.

В. СОЗИНОВА сурт.
ТАСС фотохроника.

Йоазон дехьара

ОКТЯБРА НАЬКЪАГІА

Болгаре пролетарски прогрессивни кепайоазув Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революце хьалхарча дийнахь денз Октябра гІулакх бахьан долаш тешаме а лерратІа а къовсам лоаттабер а хинна дІаэттар. Вайл хьалха дІабахараша — пролетарски журналисташа яздаь дола къаьнарча газеташка хьежача хана ховлу цар тешама кизи цІенали, лоарзагІа ярг йоацаш йола цар классово-партийни позици, бІаргагу мел чІоагІа дегаш айденна, раьза болаш хиниаб уж революцена, халкъа сакхетам лакхбара тІехьа лоаттабеча къовсаме хІара денна цар лоацаш хинна дакъа.

Буржуазин кепайоазоно доацар дувцаш, большевизмаца нах унзара боахаш хиннаб, Росси экономически политически йожаргъя яьхад. Цецвоанккхаш хІама да мел чІоагІа къонахчал долаш, мел чІоагІа дог тийша болаш, дог ураатта болаш цу шерашка майра революце гІулакх лорадеш воккхагІволча эрсий вешийна тІехьадала тха къахьегама халкъ тІахьехаши бола поэташ, йоазонхой, журналисташ хинна хилар. «Рабочий вестник», «Ново време», «Нов път», «Пламък», «Наковалия» яха, а кхы дукхха цу хана арадуйлаш хинна газеташи журналаши тха авторашта йола трибунаш хинна а дІаэтта ца Іеш советски йоазонхойи журналистийи произведенешта а шоай оагІонаш дІасинаяр цар. Болгарски меттала баьха Советски Союза революциони поэташи йоазонхойи чІоагІа безалу тха книжкаш дешарашта. Гео Милева болгарий меттала лыкхача «Двенадцать» яхача Блок Александра поэма, Маяковскен, Есенинен стихашеи поэмашеи, Горьке дукхача книжкаша мадарра дІадоавийт къахьегача наьха вахарах дола бакъдар. 1932 шера Болгаре арахийцай Максим Горьке 80 совгІа произведенеш.

Сийлахь-боккхача Октябро хьадамболлаш влияни [illegible] гІорбаьша болча тха йоазонхой бІарччача плеяда мировоззрени хьаяра. Смирненский, Ясенов, Расцветников, Димитр Полянов, Гео Милев, Людмил Стоянов — берригаш-м бийца варгвац... Тема хала да Советски Союза сийлахь-йоккхача культурйна хаддаза бувзам лоаттабаь бецаре болгарски прогрессивни литературен культурен, цу дакъе журналистика а йолаш, дегІаеца хургьяр [illegible].

Болгарски коммунистически парте чІоагІгІа мах беш леладу Октябра гІулакха тха пролетарски прогрессивни кепайоазоно деш дар. «Работническо дело» яха газет арадувла доладеннад Октябрьски революци кхоллыначул, хувцамаш дара бола шийна цо дІахьекхачул тІехьагІа. Газето хьийнаре пропаганда еш хиннай Сийлахь-боккхача Октябра идеалити цунна карагІдаьннарашта, коммунизмага бодача новни советски халкъо йохача исторически коталошта.

Цу хана дейо тха партийни, прогрессивни, социалистически кепайоазув, массови информаце социалистически средствош хаддаза ду наькъа мутІахьа йолаш хьайоагІа. Октябра гІулакх, революци социализмана карагІдаьннар. Советски Союза хьоккхийи цун лоархІамн — тха газетийи журналийи, тха радиой телевиденей массе хІара юкъамоттигера темаш я. Дегаш айдешна а боккхача безамца а дувц цар советски сагах, сийлахь-боккхача мехка коммунизм хьалъяра йолча опытах.

Тхона боккха лоархІам болаш хІама да Советски Союза массови информаце средствашца цхьана гІулакхаш леладар. Цун лоархІам боккха хилар хьахьокх вай партешта мехкашта юкъерча гІулакхий кердача этапо-массе оагІорахьара вІаши гарга гІерташи цхьана гІулакхаш леладеши хилар этапо. Пропаганда дакъе из гуш да советски газетий, телевидене, радио опыт Іомаярца, цунца лакхлу тха гоавал.

ІалаьмагІе пайдане хІама да болгарски советски журналисташта юкъе частакаста хулаш йола контакташ. Советски массови информаце средствоаш тхона лу аахара дукхха тайпаш ихетадара, эттаре кертера актуальни йолча проблемашта, терахь тІаберзабара бола хьоихам. «Правда» массехк номерага е кхычар советски газеташка хьежача кхоачам ба советски халкъо парте хьалхленца кхоачашъеш йола проблемаш, цун XXV съездой КПСС ЦК Пленумашей оттадаь декхараш мел къьгга а тайп-тайпара а цица хьехьекхад доазара. Къаьстта белгалданкха белам ба са наха къахьегама, политически, нравственни кхетам балара декхараш лерргІа уттадеш хилар. Социалистически яхьа, парте турча вахара/ идеологически аспектий, дуней даланъашца юкъерча тематика дешаш, культура деншаш дувцара йоал «Правда» опыт боккхача мехе хІама да, дукхача дакъе тхона пайдени а ма.

Ховш да, керда общество хьалъялга — из этта процесс йоацилга. Тхона ийслу объективни халонаш, ийслу зарцахьара яленеш, масала, хІанз а эшшача тайпара тоаеннаш дисциплина, къахьегам вІаштІехьбоавккхача а наькха саккетаме а. Тхона а, болгараша а из актуальни проблема я. Цудухьа тхоашта бола хьоккхами тха тхоай низ хьаллоацаш хилари гу тхона массови информаццей советски средствоаша кепаеттача критически материалий майралахи партийни принципиальностахи.

Болгарски халкъага исторически враз кхаьтад дукха зана дена советски халкъаца вІашхалеладу вежарашка доле бувзамаш дІахо дахьеи дегІадоаладеи, масса хана уллув советски наьха низ бола оагІув хоабала, социализми коммунизми хьалъяра йолча советски йоккхача опытах пайда эца йиш йолаш.

София.

Радев РАДОСЛАВ,
болгарски публицист.

(АПН).

Йижарий ГероевгІар

Укх тІеххьарча шерашка спорта тайп-тайпарча доакъошка белгтала дина толамаш доах вайнахьи мехкарашта. Вайна хоаш ма-хиллара, царна юкъе ба парашютисташ, баскетболисташ, легкоатлеташ, велосипедисташ, акробаташ...

ХІаьта тахан дувца безам ба гимнасткех-йижарех лаьца.

...Зала чу чІоагІа лІайха хиларах миІераш хьаелла дагахьа юхайирзача Антонина Николаевнай цІаьхха бІарг кхийтар юстара латтача дІахиттача йиІигех.

— Шо хьанга хьежаш да? — хаьттар тренера А. Н. Фильчикас.

Эхь хеташ вІаши бІаралсжаш латтар бераш, «Іай-Іай дІихайтал вай сенна дахьад» яха уйла йолаш:

— Сенце дІаяодала лоаш-м дац шо? — аьлар кхоначча гимнасткий хьехархо.

— Да, — лоацца жоп делар йиІигех цхьанне.

— Дале, хьачукхоал. Хьожаргда-кх вай шоана из мел чІоагІа лов.

Зале дІачудаьлча гІанда тІа Іо а хайна блокнот кхаийдар Антонина Николаевнас.

— Аллаз, цІейшта и хьа тайпан цІи? — Заремагахьа йийрзар из.

— Героева, — жоп делар воккхо.

— ХІаьта хьа яр. оалаш шоллагІчунга йистхилар тренер.

— Со а я-кх, Героева, — елакъешар йиІиг.

— Хьона дехьа латта[illegible]?

— Тхо-м еррига а я ГероевгІар, — аьлар йижараша юкъе йоккхагІйолча Заремас.

Героева аьна тайпан цІи ше дІамел лаьача нийсса дукхьала тренера ІотаязйІр йижарий цІераш: Зарема, Фатима, Тамара, Радима, Зарета, Ляля...

Ишта дийъ шу хьалха Грознерча «Динамо» стадионе йолча гимнастически секце дІаязъелар ялх йиша. Юкхьанце а денз уж белгалъяьлар цхьанкха занятиш шоаш ца хулаш дІа ца йохийташ хиларца, тренера шоашта Іомаеш йола моллагІа а упражнени йизза караерзае гІертарца.

ХІаьта тахан царех хІарар дикка гаьна яьннай спорте. Къаьстта белгала толамаш дахад Грознерча № 53 йолча юкъерча школе 5-ча классе дешаш йолча Радимас. Боккъонца ала мегаргда шийна нийсархоел, хинал шийт боккхагІйолча а дукхагІа Іомадуш хьабоагІача а мехкарел а хьалха яьннай из гимнасткийна. Дале а, юкхьаьнца гІулакх иштта дацар. Цу хьекъехьа Радимай хьалхарча тренера А. Н. Фильчикас дувц:

— ХІанз а тІакхи ю аз цунах иштта дина гимнастк хиларах, хІана аьлча йолалучча хана кхычарна юкъе кхы ер ма-дий аьнна из белгальйикха йиш йолаш хІанз дацар. Цхьабакъда, шийгов лал лакхъе гІерташ сона дага да хиннача тайпара дукха къахьегар Радимас. Адкха из оамал я цу йиІигига спорте толамаш дойзийтар.

ХІанз ГероевгІар Іомабеш я СССР спорта мастер Иванова Татьяна Дмитриевна. Цо а доккхал деш йоах йижарий цІераш. Белгалдаккха доагІа, цар массел мара ха ца яьнача гимнасткашта кхоачашъе геттара хала йола «цукахара» яха элемент Радимаси Фатимаси геттара цІена кхоачашъелга.

ДІадахача шера юкъе дІайолаенача хана шийна хьалхарча толамга кхаьчар Героева Радима. ХІетта Донецке къовсача мастераша юкъе РСФСР хьалхе ийкара дІайихьача турнире кхоалгІа моттиг яьккхар цо. Шийна хьалхара разряд мара йоацшийнае а. Цуа тІехьагІа дешаркой Спартакиада зачета долчу республикански лоадашка спорта мастерашта юкъе шоллагІа моттиг яьккхар цо, хІаьта хьалхара разряд йолча спортсменкашта юкъе хьалхара моттиг яьккхар Фатимас.

Ер шу а беркате хилар ГероевгІар йижараштa, къаьстта а Радимана. Дукха ха йоаццаш Ленинск-Кузнецкий яхача городе СССР дешаркой Спартакиаде дакъа лоацаш доши медаль а Спартакиада чемпионка цІи а яьккхар цо опорни прыжок кхычарел дикагІа кхоачашъярах.

Сийлахь-боккхача Октябра 61 шу дузача таханарча дийнахьа а спортивни яхьашка яха цІагІа яц Радима. Тахан из Ленинграде «Динамо» спортобщества Централен Совета чемпионате дакъа лоацаш я. Цунца цхьана ба Грознера гимнасткаш Дегтярева Ларисаи Богославцева Татьянеи.

Теша лов, Радимас а цун новкъосташа а Нева тІарча городе дІахьош йолча цу турнире а керда толамаш дахарца вай республикера спорт езаш бараша кхы цхьаькха а хозахетар дергхиларах.

А. ИЗМАЙЛОВ.

ТАХАН СТУДЕНТАШ, КХОАНА — ХЬЕХАРХОЙ

Дукха ха яц вай Даьхен дукхача вузашка, техникумашка, кхыча дешара заведенешка [illegible] кийчбеш [illegible] лелаш чакхбаьнна. Эшараш боле селханара дешархой, къона колхозхой, болхлой, эскаре гІулакх даь цІабаьхкараш тахан дегаш гІоздаьнна ба: царех хиннаб студенташ.

Дукха ха йоаццаш республика юрта боахама къахьегамхой беркатеча кулгаша хьалкхебаь хьувкъам чуэцача новкъостал деш а хинна юхабаьхнаб Грознера студенташ. Царна юкъе ба Нохч-ГІалгІай пачхьалкхен университета филфака 1-ча курса студенташ а. Шоаш хержача професех а вузе шоаш кхачара наькъах а дувц:

Дашлакова Цветанас, эрсий меттен литературни отделени.

— Тха дезал Болгаре Халкъа Республикера ба. Кхо шу даьннад тхо Грозне даха. Цу юкъа сона чІоагІа дукха езаеннай доттагІашта кампьрша, цІена догуйла долаш йола Грозный. Аз-м итт класс а укхаза яьккхай. Цудухьа лоархІ аз сайх грозненка.

Эрсий мотт тха мехка массане а чІоагІа сий деш а лоархІаш а ба. Иштта безабелар сона а сийлахь-доккхача эрсий халкъа мотт.

Дукха ха йоаццаш дІайолаеннай тха занятеш. Аз сай хьинар а низ а кхобергбац ма-хулла дикагІа эрсий мотти литературен Іомадара. Дийша яьлча са безам ба Болгаре цІа а яха, сай мехкахошта сайна ховр дІадала.

Кулбужева Идриса, къамин отделени.

— Сона наьна мотт безабалар дукхагІча даькъе са воккхагІвола воша — Муьлмад — бахьан болаш хилар. Из сол дукха хьалха школа а, цул тІехьагІа Тбилисски университет а чакхъяьккха хІанз ЧИГУ вайнахьа языкознане кафедре болх беш ва. Са чІоагІа безам ба наьна мотт а хоаш, дийша ваьлча сай юрта — Долакха-Юрта цІаваха. Айса университете Іоамъ знанеш сай юртхой бераша дІалургья аз.

Осмиева Лейлас, къамин отделени.

— Сона наьна метта ирал, а, мІоргал а, хозал а, цІенал а йозийтар са да — гІалгІай поэт Осмиев Хьамзат ва. Сона цо дукха дийцад меттах лаьца. Иштта эІамига йолча хана дена безабенна школе Іомабеь беце а, дас новкъостал деш Іомабаьб аз наьна мотт. Вешта, из-м сона хІанз а дега ма-хетта хаи, цудухьа еай со университете къаман отделене деша. Са йигат да ше шера университете дийша яьлча а мотт дІахо Іомабеш а, сайна ховр тІехьа тІайоагІача тІехьенашта дІалуш а яха.

Цу тайпара нигат да мотт сона къаман отделене дешаш болча Костоева Азай, Ведзижева Аьсета, Марзиев Іиййсай, Картоева Тамаре, Бесеева Зайбай, Оздоев Мухьмада а иштта кхы дукхачар а.

Тихомирова Лепас, эрсий меттен литературни отделени.

— Наьна меттаца, литератураца бола са безам сомабаьккхараш са дай нанеи да. Уж сона се дагайоагІача хана дена гІийртаб эрсий метта тавзаш йоазийта. Бакъда, уж шаккхе а хьехархой-и бац, беце а, литературен мотти дика ховра царна. Цар фамилгаш, стиляш, дувцараш дешаш а сийлахь-боккхача поэтехи йоазонхоехи дувцаш а безабелар сона эрсий мотт.

ХІаьта хІанз са дагалаттар кхоачашхиннад. Сай беррига низ тІабахийта Іомабергба аз сай мотти литературен.

Муртазиев Шамила, къаман отделени.

— Мала варгва наьна метта хам баь? Из де могаргдолаш сег вац. Иштта оалар са хьехархочо, Темирбулатов Сайд-Хьасана, тха наьна меттен литератураи урок дІайолаеш. Из да я да баь.

Аз укх шера Дышне-Ведана юкъерча школе итт класс яьккхай, эІамига волча хана денз безабеннаб сона а сай наьна мотт. Из харах дайзад сона даьй турпала вахар, цар денал, вай сийрдача вахара оамалаш.

Д. КАРТОЕВ.

Газета ергІаи номераш араергья 9-ча 11-ча ноябре.

Редактор Т. А. ТЕБОЕВ.

ТЕЛЕВИДЕНИ

7 НОЯБРЬ
I ПРОГРАММА
9.45 — Москва. ЦІеча майдано. Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революце 61 шу дизара хетаь эскара парад а къахьегамхой демонстраци а. Иштехьача — дезача ден [illegible] концерт.
13.00 — «Вай биографи». 1917-гІа шу.
14.10 — Шостакович. «Хьунех дола илли» яха оратори.
14.55 — «[illegible] уллув» яхача телевизиони художественни фильма премьера.
16.05 — «Октябрь». Советски поэтий стихех йола поэтически композици.
16.35 — Балета къонача артистий концерт.
17.15 — «ТІемо шерий илли».
17.35 — Мехка экранаш тІа. «Тхо бола саг» яха художественни фильм дайнна 40 шу дизарга.
19.05 — «Голубой огонек».
21.00 — Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революце 61 шу дизара хетаьча эскара парада а къахьегамхой демонстраци а бола репортаж.
22.15 — «Голубой огонек» дІахо лахьар.

II ПРОГРАММА
13.00 — СССР Доккхача театра скрипкачий ансамбла концерт.
14.00 — Берашта дола фильм. «Накаленок» яха телевизиони художественни фильм.
14.35 — Пачхьалкхен Воронежски эрсий халкъа хора концерт.
15.25 — Дворецкий, Малой Бронейра Московски драматически театра «Юстарара саг» яха фильм-спектакль.
17.35 — «Вахаре гІалла налеш». Къонача [illegible] кхоалгІа Европейски телевизиони конкурс.
19.05 — «Архитектурни премьера».
19.35 — «Халкъий доттагІал — литературий доттагІал». Городе Ташкента Алим Афоназ [illegible] халкъашта [illegible].
20.15 — «Бойса даьхьала хийла шуи, бераш!»
20.35 — «Дошо [illegible]» яха телевизиони документальни фильм.
21.00 — Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революце 61 шу дизара хетаьча эскара парада а къахьегамхой демонстраци а бола репортаж.
22.15 — «Гефис Грозный» яха телевизиони фильм.
22.30 — Спецвыпуск. «Нохч-ГІалгІайчо цІей деззеш я».
23.00 — «Нохч-ГІалгІайчо [illegible]». Телевизиони фильм.

8 НОЯБРЬ
I ПРОГРАММА
8.00 — Кердадараш.
8.30 — Іуйранара гимнастика.
8.40 — «Са Даьхе». Дешархошта Советски поэтий стихаш.
9.10 — «Иразага бода некъ» яхача документальни фильма премьера.
10.00 — «Самукъане нетташ».
11.00 — Промышленностан юрта боахамаш къахьегамхой — 1978-ча шера СССР Пачхьалкхен совгІата лауреаташ.
12.00 — Осипова цІерагІча Пачхьалкхен академически эрсий халкъа оркестра концерт.
12.45 — Централен телевидена экрана тІа эттара гьалха. «КІеттах кхиштан вахар» яха художественни фильм.
14.10 — «Іилманеи технически даькъера 1978-ча шера СССР Пачхьалкхен совгІата лауреаташ».
14.40 — «Севгара йоалау Даьхе» яхача фильма-концерта премьера.
15.30 — Литературни, искусствай, архитектуран даькъера 1978-ча шера СССР Пачхьалкхен совгІата лауреаташ.
16.45 — «Даьхе» яхача Добронравова дешаш йола Пахмутовай вокальни цикл.
17.00 — «Кинонеккъбаша клуб».
18.00 — Кердадараш.
18.20 — Мультфильмий программа.
18.50 — «Цирк».
19.35 — «Москве доазонах арахьара къамехой».
19.55 — «13 гІанд» яха телевизиони хІамийн театр.
21.00 — «Ха».
21.30 — Оперетта артистий концерт. Яьстеньча — кердадараш.

II ПРОГРАММА
9.00 — ВЛКСМ 60 шу. Централен выставочни залера Еремкаци художественни выставкера репортаж.
9.30 — «Дунен халкъий творчество».
10.00 — «Хьесса а ае, шок а ае» яха телевизиони документальни фильм.
10.30 — «Советаши вахари».
11.00 — «Къонача хьажархочун театр». Централен берий театра «Емелий ирас» яха спектакль.
12.30 — «Революце сийте» яха документальни фильм.
12.50 — «Махьмуд Эсамбаев» яха телевизиони фильм-концерт.
13.35 — «Вайнах» яха фильм-концерт.
14.00 — Хоккеях йола СССР чемпионат. «Спартак» — «Автомобилист» (Свердловск). ЦСКА спорта Дворецера трансляци.
16.05 — Документальни фильмий программа.
16.55 — Казина, Казаковас, Жегулина, Дружинас, Соколова, Ахмадулинас, Вишневкина, Межирова, Кузнецова дакъа лоацаш йола цІезза сайре. Сайре дІалоу Социалистически Къахьегама Турпала поэта Суркова.
19.15 — Балета артистий концерт.
19.45 — «Кинопанорама».
20.15 — «Бойса даьхьала хийла шуи, бераш!»
20.30 — «Сийлача [illegible]» яха телевизиони документальни фильм.
21.00 — «Патетически оратори» яха фильм-концерт.
21.40 — «Москва — Генуя» яха художественни фильм.

9 НОЯБРЬ
I ПРОГРАММА
8.00 — «Ха».
8.35 — Іуйранара гимнастика.
8.55 — Мультфильмий программа.
9.25 — Берашта дола фильм. «Фокусника фантази» яха телевизиони художественни фильм. Хьалхара, шоллагІа сери.
14.30 — «СибаергІен Гаьнарча Малзбоалла гІалла». Кинопрограмма.
15.15 — Лебедева-Кумача стихаши иллеши.
16.00 — «Наьна школа».
16.30 — «Объектив».
17.00 — «Орленок» яхача студи концертни зал.
18.00 — Кердадараш.
18.15 — Миланерий ленински университет. «Цхьан компашка».
18.45 — Глазунов. «Шера заманаш» яха балетанара сюита.
18.55 — «Котало».
19.30 — «Новер цхьалкгІа бола приказ» яхача телевизиони спектакла премьера. Автор Горбовицкий.
21.00 — «Ха».
21.30 — Советски милице Денга. «Кагирхой адресашт». «ХІара дийна къонахчал». Яьстеньча — кердадараш.

II ПРОГРАММА
17.25 — «ТІехьара шук хьаба йолаш каникулаш». Іилман-популярни фильм.
17.50 — Дунен халкъашта чехьара обзорени (нохчий меттала).
18.00 — Къахьегама сийдолаш ва саг. «Бригадир Масаева».
18.30 — «Будимка» яха мультфильм.
18.30 — «Нохч-ГІалгІайчу гІолла». Информационни программа. (Эрсий, гІалгІай меттала).
18.50 — «Общественни порядкана ха тІа» (гІалгІай меттала).
19.10 — Спецвыпуск. Нохч-ГІалгІайчо цІей деззеш я» 1978-ча шера 7-ча ноябре хинна передача некъдаьпилар.
19.30 — «Музыкальни киоск».
20.15 — «Бойса даьхьала хийла шуи, бераш!»
20.30 — «Советски Союза гІулакх дендай».
21.40 — «Таня» яха телевизиони художественни фильм.

10 НОЯБРЬ
I ПРОГРАММА
8.00 — «Ха».
8.30 — Іуйранара гимнастика.
8.55 — Горбовицкий. «Новер цхьалкгІа бола приказ» яха телевизиони спектакль.
10.30 — «Дийнача хІамай дунен тІа».
14.30 — «Са милици» яхача документальни фильма премьера.
15.20 — «Дудинка молот».
15.50 — «Шахматий школа». «Роградарский класс».
16.30 — «Москва а москвичаш а».
16.50 — МаІача наьха ансамбла хора концерт.
17.20 — «Книжка хьо вахаре», Маяковский.
18.00 — «Кердадараш».
18.15 — Пятилетка гІолашта къовсачча.
18.45 — Мендельсон. Концерт.
19.15 — Тахан Советски милице Ди да. СССР чулхарча гІулакхий министра Щелокова къамаьл.
19.20 — Советски милице Дина хетадаь концерт. Пачхьалкхен Централен концертни залера трансляци.
21.00 — «Ха».
21.30 — Советски милице Дина хетадаь концерт дІахо даллар. Яьстеньча — кердадараш.

II ПРОГРАММА
17.00 — «Самукъане карусель» яха форумта дола мультфильм.
17.10 — Керданий доприузьие Ди. ВЛКСМ Нохч-ГІалгІай обкома хьалхарча секретара Эльмурзаева къамаьл.
17.30 — «Довгаш двача догах йола легенда» яха документальни фильм.
17.50 — «Са пачхьалкхен сийте».
18.00 — Тахан Советски милице Ди да. Нохч-ГІалгІай АССР чулхарча гІулакхий министра, милице генерал-майора Буз къамаьл.
18.15 — Милице балхлошта дола концерт.
18.50 — «Нохч-ГІалгІайчу гІолла». Информационни программа (эрсий, нохчий меттала).
19.15 — Хоккеях йола СССР чемпионат. «Динамо» (Рига) — «Крылья Советов». ШоллагІа, кхоалгІа периодаш. Ригера трансляци. Перерывах — «Бойса даьхьала хийла шуи, бераш!»
21.00 — ДІалаьх Кавказски телевидени радион симфонически оркестра.
21.40 — «Дийнача наха шоъе» яха художественни фильм.

РАДИО

7 НОЯБРЬ
6.30 — Дезача денца даьхьала хилда шо, новкъостий! (эрсий меттала).
6.50 — Иллеши наьна иллеши (эрсий меттала).
7.10 «Грозненски рабочий», «Комсомольски племя» газетий обзор.
7-17 — «Сердало» газета обзор.
7.32 — Ашараш (гІалгІай меттала).
8.25 — Вай доттагІий моаршалаш (эрсий меттала).
8.35 — Дезача ден ашараш (эрсий меттала).
8.45 — Октябра новкъа (нохчий меттала).
9.15 — Ленина васеташта темаш да (гІалгІай меттала).
9.30 — Революциони шерий иллеш (гІалгІай меттала).
17.00 — «Кхо ордени лелаеча республики столица цІей деззеш я». Спецвыпуск (эрсий меттала).
17.20 — «Кхо ордени лелаеча республики столица цІей деззеш я». Спецвыпуск (нохчий меттала).
17.40 — «Кхо ордени лелаеча республики столица цІей деззеш я». Спецвыпуск (гІалгІай меттала).
6.55 — Ашараш.
7.10 — «Грозненски рабочий», «Комсомольски племя» газетий обзор.
7.18 — «Сердало» газета обзор.
7.30 — Ашараш.
8.25 — Ацетонови завода операторера Джамалдиновна Аьсета дола музыкальни радиооткрытка.
8.40 — «ЦхьоагІо йолча дезале» (нохчий меттала).
9.15 — Бахаршошта керминеь ота — херригача халкъа гІулакх, яха беседа (нохчий меттала.)
9.30 — Советски малех йола Поппуре (эрсий меттала).
9.45 — «ХІара ниськхо дайтар саг ва». Беседа (гІалгІай меттала).
17.00 — Ашараш.
17.15 — Советски милице Денга. «Порядка хьаьной» (гІалгІай меттала).
17.30 — Дега хьехарагІа (гІалгІай меттала).
17.50 — «ЦІагІа ю лектори баларкошта юкъе изатана бола дІайолахара лоархІаме фактор я» (эрсий меттала).
19.00 — Керда хоамаш (эрсий, нохчий, гІалгІай меттала).

8 НОЯБРЬ
7.10 — «Республикански газетий обзор.
7.32 — Ленина а парте а гІулакха тешаме да вай (эрсий меттала).
8.26 — Хоамаш.
8.35 — Іуйранара концерт (эрсий меттала).
9.15 — «Октябра наьха хІал» яха музыкальни композици (гІалгІай меттала).
9.35 — «Хьинар долча къахьегамха Даьхен сий айдерга вай» (эрсий меттала).
16.00 «Ленински доттагІалехьа низ болаш да вай» (гІалгІай меттала).
16.20 — Советски хьасапера вахар (эрсий меттала).
16.40 — Халкъара ашараш (нохчий меттала).

9 НОЯБРЬ
6.30 — Социалистически кхьо вердача телемажа (гІалгІай меттала).
6.45 — Хоамаш.

10 НОЯБРЬ
ТАХАН СОВЕТСКИ МИЛИЦЕ ДИ ДА
6.30 — Деррига къоам тоаде боллам алтаташ чуйіна дахара тІалахийта.
6.45 — Хоамаш.
6.55 — Ашараш.
7.10 — «Грозненски рабочий», «Комсомольски племя» газетий обзор.
7.18 — «Ленински некъ» газета обзор.
7.30 — Ашараш.
8.35 — «Октябро хьадамь». Порядкана юкъе дакъа лоацаш из Нохч-ГІалгІай АССР чулхарча гІулакхий министерства министра заместитель Багаев (эрсий меттала).
8.45 — Милице балхлошта дола концерт (эрсий меттала).
9.15 — «Балтийски парк» а (нохчий меттала).

ЦІей дездеча деношка хургда

7-ча ноябре

С. М. Кирова цІерагІа культурни салаІарен парк. 10.00. ЦІеча майда тІара еча радиопередача трансляци. 13.00. Музыкальни эстрада. Духовой оркестра концерт. 15.00. Вальцара театр. Нохч-ГІалгІай пачхьалкхен филармоне артистий концерт. 16.00. «Сийле хийла Октябра Даьхенl» яха кинофестиваль.

Октябрьски района культурни салаІарен парк. 10.00. Октябра 61 шу дизара хетадаь дукхача наьха саккъердар. 10.00. «Революце байракха кІал» яха радиоконцерт. 12.00. Массовкаш, ловзараш, викторинаш. 13.00. Нохч-ГІалгІай пачхьалкхен филармоне симфонически оркестра концерт. 17.00. «Илле тхьамаш тІа» яхача ансамбла концерт. 18.00 Революце темана хетадаь кинофильмаш хьокхаргда.

Химикий культура Дворец. 13.00. «Тхо — Советий Махка бераш» яха пионерийн дешаркойя цІей. «Цу деной сийле йоаргъяцl» яха кинофестиваль.

«Оргтехника» объединене культура ЦІа. 10.00. Ленинах, Партех, Даьхенах долча илле грамзаписа концерт. 11.00. Болх беш хургда «Тхира тІадам» яха берий кинотеатр. 16.00. Спортивни яхьаш. Художественни фильм.

Пролетбота цІерагІа культура ЦІа. 10.00. Болх беш хургья аттракционаш, ловзара автоматаш. 11.00. «Чебурашка» яха берий кинотеатр. 16.00. «Говза кулгаш» яхача кружкана доакъошхой суртний выставка. 19.00. Кагирхой салаІара сайре.

«Красный молот» завода культура ЦІа. 12.00. Берий художественни самодеятельноста концерт. 13.00. Болх беш хургда «Космонавт» яха кинотеатр. 15.00. Советски композиторий иллей концерт (грамзаписах). 17.00. «Из хьа а са а биографи я» яха выставка хьаеллилга. 17.00. «Октябро хьанхеллар» яха киносайре.

КИМ цІерагІа клуб. 10.00. «Гвоздика — революце зиза» яха асфальта тІа дийхкача суртний выставка. 13.00. «В. И. Ленина уллув лаьттараш» яха документальни фильм.

8-ча ноябре

С. М. Кирова цІерагІа культурни салаІарен парк. 11.00. Музыкальни эстрада. Духовой оркестра концерт. [illegible] филармоне артистий концерт. 18.00. «Сийле хийла Октябра Даьхенl» яха кинофестиваль.

Октябрьски района культурни салаІарен парк. 10.00. «Революце байракха кІал» яха радиоконцерт. 11.00. Болх беш хургья аттракционаш. 14.00. Массовкаш, ловзараш, викторинаш. 15.00. Духовой оркестра концерт. 17.00. Художественни самодеятельноста концерт. 18.00. Революце темана хетадаь кинофильма хьокхаргда.

Химикий культура Дворец. 13.00. «Ленина наькъагІа, Октябра наькъагІа долх вай» яха утренник. 18.00. Берий художественни самодеятельноста концерт.

«Оргтехника» объединене культура ЦІа. 9.00. Советски композиторий иллей радиоконцерт. 11.00. Болх беш хургда «Тхира тІадам» яха берий кинотеатр. 15.00. [illegible]

«Сийлахь - боккхача Октябра мехка» яха кинофестиваль. 16.00. Болх беш хургья шахматаши шашкаши езарий клуб.

Пролетбота цІерагІа культура ЦІа. 9.00. «Сийле хийла зьа, Сийлахь - боккха Октябрь!» яха радиоконцерт 13.00. «Февралагара Октябрага» яха утренник. 18.00. Сийлахь - боккхача Октябра хетадаь концерт. 19.00. Кагирхой салаІара сайре.

«Красный молот» завода культура ЦІа. 10.00. Советски композиторий иллей радиоконцерт. 12.00. Берий утренник. 17.00. «Хьо хестаю аз, Даьхе» яха кинофестиваль.

КИМ цІерагІа клуб. 8.00. Граждански тІема хьаарча иллей радиоконцерт. 13.00. Берий утренник. Массовкаш, ловзараш, викторинаш, шахматех шашкех йола къовсам.

ТХА АДРЕС: 364051, г. Грозный, Ленина, 9 (3-гІа этаж). Телефонаш: редактора — 3-44-96; редактора зам. — 3-39-11; бехктонхочун секретара — 3-34-38; партийни дахарах культура отделан — 3-61-46; промышленностан отдела — 3-42-30; юрта бахаман отдела — 3-42-28; кехатан отдела — 3-74-68; бухгалтере — 2-54-30; корректоре — 2-89-88.

НАШ АДРЕС: 364051, г. Грозный, ул. Ленина, 9 (3-й этаж). Телефоны: редактора — 3-44-96; зам. редактора — 3-39-11; ответственного секретаря — 3-34-38; отдела партийной жизни и культуры — 3-61-46; отдела промышленности — 3-42-30; отдела сельского хозяйства — 3-42-28; отдела писем — 3-74-68; бухгалтерия — 2-54-30; корректорской — 2-89-88.

Газет арадувл шинарей, ереи, шоаттеи деношка.

СФ05322. «Грозненский рабочий» издательства типографи, Маяковск, 92. Типография издательства «Грозненский рабочий», ул. Маяковского, 92. Заказ № 7772.